БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 166 (13482)
1971 оной июлиин 16, пятница

Сэн 2 мүнгэн

БАЯРТАЙ МЭДЭЭСЭЛ

Түрэл партиингаа XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ бүхэсоюзна соцналис мүрысөөндэ хам оролсоһон Кабанскын аймагай ажахынуудай ажалшад ээлжээтэ амжалтаяа туйлаба. Тиигэжэ малшад, таряашад, шубуушаднай байгша оной түрүүшын хахадта гүрэндөө 30716 центнер һайн шанартай тарган мяха тушааһан байна. Энэнь хараалагдаһан түсэбһөөнь 4186 центнерээр ехэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиһөө 4913 центнерээр үлүү болоно. Гадна аймагаймнай колхоз, совхозуудай һаалишад Эхэ орондоо сагаан эдеэ элбэг дэлбэгээр оруулха даабаряа хахад һараар уридшалан дүүргээ. Жэлэй эхинһээ хойшо бэлэдхэлэй пунктнуудта түсэбһөө гадуур 9246 центнер һүн тушаагдажа, хараалагдаһан түсэб 117,3 процент бэелүүлэгдээ. Мүн тэрэшэлэн үндэгэ тушааха даабаряа 220 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 445 мянган үндэгэн худалдагдаба.

Гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые тушааха талаар хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэдэ Кабанскын, Оймороой, «Шергинский» совхозуудай ажалшад хубитаяа ехээр оруулһан байна. Жэшээлбэл, Кабанскын совхоз жэлэй эхинһээ хойшо 12891 центнер мяха, 24205 центнер һү, 1381 мянган үндэгэ тушаагаа. Тиигэжэ тус ажахын малшад, шубуушад мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 126 процент, һү—135, үндэгэ 246 процент бэелүүлбэ.

Хэрбээ аймаг дотор бүхыдэнь абажа харабал, мяха тушаалга нёдондоной энэ үеынхиһөө 119 процентээр, һү—112, үндэгэ—145 процентээр дээшэлһэн, мүн адууһа малай тоо толгой нилээд олошоржо, түл түрэсэнь горитойхоноор һайжараа.

Мүнөө аймагаймнай ажахынууд туйлаһан амжалтаяа улам батадхан, бүри эршэтэйгээр ажаллажа байнхай.

В. ТИТОВ,
КПСС-эй Кабанскын райкомой нэгэдэки секретарь.

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭДЭ ТҮРҮҮ АРГА, БҮХЫ ТЕХНИКЭ ХЭРЭГЛЭХЭ

ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ДОРЮУН АЛХАМ

ШУУМАР ЗАЛУУШУУЛ ШАЛГАРБА

Хонидой нооһо саг соонь хайшалхада нооһоншье ехээр абтадаг, халуунай үедэ «дэгэлээ» хуулуулжа, һэрюусэһэн хонид һайса бэлшэхэ, тargалхашье байна бшуу. Харин мүнөө жэлдэ манай нютагта зунай эхеэр бороотой, хүйтэн байһан ушарһаа хонидой нооһон хэзээ хэзээнэйхиһээ орой, июнь һарын һүүл багаар хайшалагдажа захалаа юм.

Хайшан гэбэл, хонидойнгоо нооһые түргэнөөр хайшалжа дүүргэхэб гэжэ колхозой правлени болон партийна, комсомолой организацинууд уридшалан бодомжолһон байна. Электрын оньһон хайшаар хонидой нооһо абадаг гол пунктһаа гадна, холын отарануудта ябажа хайшалха нүүдэл пункт түрүүшынхеэ эмхидхэгдээ. Мүн энэл бригадатай хамта 30-аад гар хайшашад ажаллаа.

Нооһо хайшалалгые богони болзорто дүүргэхэ шухала байһан тухай ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа, хүдэлмэри эрид түргэдхэгдөө. Мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ залуушуул гаража, нооһо хайшалалгын хүдэлмэриие бүри эршэдхээ.

...Нэгэ үеын наһанай гурбан басагад — Дулма Лубсанова, Тамара Занаева, Тамара Дашапилова гэгшэд зэргэ тооной стол дээрэ хонидые гаргажа, электромашинкануудые нооһоной узуур уруу шургуулна. Хоёр Тамара толгойгоошье үргэхэ тухагүй хүдэлнэ. Харахан шарайтай Дулма басаган мүн лэ нүхэдөө харан харан ажаллана.

Таба-зургаан минута тухай сагай үнгэрөөд байхада, хоёр Тамара хонидоо хайшалжа дүүргээд, Дулмань баһал хонёо табяадхина. Эдэнэр Үлэгшэнэй дунда һургуулиин 9-дэхи класс дүүргэһэн һурагшад гээшэ.

Энэ үедэ нүгөөдэ столдо ажаллажа байһан хүбүүд — Валерий, Виталий Дондоковтон, Сергей Тугулдуров, Леонид Ринчинов, Дамба Цыденов, Валерий Цыренов гэгшэд хоёрдохи хонидойнгоо нооһо хайшалжа захалшоод байба.

Адлил захалһан аад, Сергей Тугулдуров хэзээдэл түрүүн хониёо хайшалжа дүүргэнэ. Хонидой нооһо түргэнөөр хайшалха дүршэлые Сергей һайнаар шудалжа, оншо дүрыень олонхой. 10—10 хониной нооһые хэн түрүүлэн хайшалжа дүүргэнэб гэһэн урилдаанда Сергей түрүүлжэ, бэшэнээ холо ахина. 10 хониие 52 минута соо хайшалжа дүүргэнэ. Хоёрдохи һуури эзэлһэн Валерий Дондоков 58 минута соо дүүргээ. Урилдаанай захалһаар час тухай сагай үнгэрөөд байхада, зарим хүнүүд 10 хонинойнгоо «дэгэлые хуулажа», нүгөө зариман үшөө «дүүргэхэ һанаалааше үды» байба. Мүрысөөндэ түрүүлһэн Сергей Валерий хоёр 10—15 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэхэ болоо һэн.

Нооһо хайшалалгын Нарһан Хобоогой пунктда 40-өөд һурагшанар ажаллажа байнхай. Эдэнэр үглөөнэй 6 часһаа үдэшын 8 час болотор ажаллажа, олонхинь 30—40 хониной нооһо үдэр бүри хайшалдаг. Тиигэжэ тэдэнэр арбан хоногой туршада долоон отарын хонидой нооһо хайшалжа дүүргэбэ. Нооһо хайшалалгын шанартай байха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана.

Нүүдэл пунктын бригадада ажаллажа байһан гар хайшашад Цырен-Ханда Жаргалова, Цырен Тунжинова, Дарижап Аюрзанаева гэгшэд бушуугаар, һайнаар хонидой нооһо хайшалдаг гэжэ тэмдэглэгдэнэ. Түрүү хонишон Пурбэ Намсараевай хонидой нооһон илангаяа һайн. Хонин бүриһөө дунда зэргээр 3 килограммһаа үлүүтэй нооһон хайшалагдаа. Хонидынь тарган.

Иигэжэ манай залуушуул богонихон болзорто хонидойнгоо нооһо хайшалжа дүүргээд, үбһэ хуряалгадаа ороxо гэжэ оролдосотой шударгыгаар ажаллажа байна.

Ц. ЦЫБЕНОВА,
Захааминай аймагай «Красный Октябрь» колхозой хайшалалгын пунктын шэгнүүршэн.



ТҮРҮҮШЫН ҺҮРИ

— Сабшалангай ногоон яһала һайн ургаа. Гансал үрдижэ хуряахамнай үлөөд лэ байна. Һаянай хура бороо орожо, һаатуулхаяа һанана,— гээд, үбһэшэдэй звеное даагша Гаврил Изотович Чебунин энеэбхилэн хэлэнэ.

Энэ нүхэрэй хүтэлбэрилдэг үбһэшэдэй звено Сэлэнгэ мүрэнэй эрьедэ байрланхай юм. Набша намаагаар, намагай үбһөөр обоолжо хэһэн отогынь холоһоо харагдадаг.

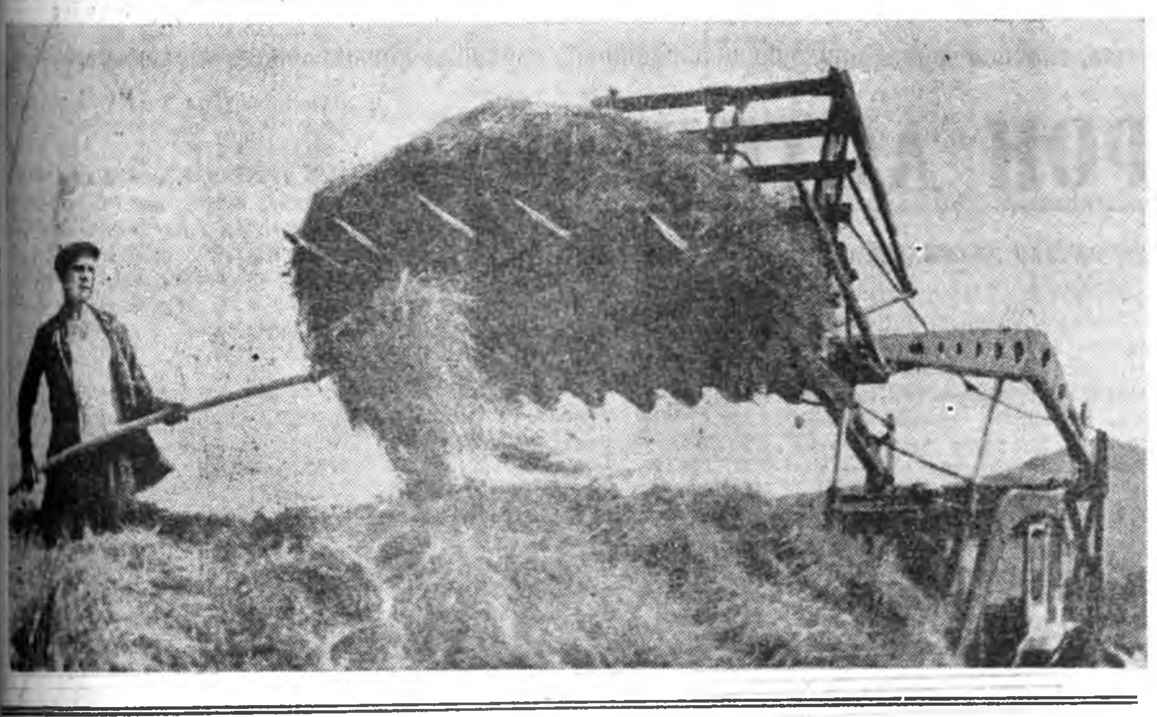
Тус звеногой үбһэшэд үнгэрһэн гурбан үдэрэй туршада 15 гектар сабшалангай ногоо унагаажа, 100 центнерэй нэгэ томо һүри бодхоожо үрдиһэн байна. Эндэ һүришэн Куприян Николаевич Чебунин **(3-дахи зураг дээрэ)** залуушуулые дахуулан эршэтэйгээр ажаллана. Тиихэдэ механизатор Афанасий Никифорович Баинов **(2-дохи зураг)** үбһэ хуряалгын эхилхэһээ хойшо жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилжэ, һогооборишье ногоо үлөөнгүй сабшана.

Тракторай косилкын гү, али тармуурай ялхитай болдог сабшаланда торсолдожо эбдэрбэл, тэрэ доронь заһабарилха түмэршэ дархан Иван Кирилович Думнов **(1-дэхи зураг)** эндэ мүн лэ бии. Иигэжэ тус звеногой үбһэшэд хура бороогүй нарата үдэрнүүдые һамбаашалан, һаатангүй ажаллана.

Улаан-Үдын аймагай «Дружба» колхоз бүхыдөө 20832 центнер үбһэ һүрилхэ түсэбтэй юм. Мүнөө энэ ажахын үбһэшэд тэжээл бэлэдхэлгээ түлөө дундаа ябуулжа байнхай.

Л. МАШАНОВАЙ фото.





МОДО УРАДХУУЛГЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ

Модо урадхуулгын Үдын конторын хүдэлмэришэд зунай үедэ модо урадхуулгые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн зорилго урдаа табяад, оролдосо ехэтэйгээр ажаллана. Энэ жэлдэ Үдэ голдо шудхадаг гол горходой уһан бага, татуу байжа, бэрхэшээлтэй ушар тохёолдоно. Хэды тиибэшье, модо урадхуулагшад бүхы арга боломжоёо хэрэглэн, урдаа табигдаһан зорилгоёо дүүргэхын түлөө шармайн хүдэлнэ.

Мүнөө зун Үдэ голоор 800 мянган кубометр модон урадхуулагдаха байна. Тэрэниие гээлтэгүйгөөр урадхуулха гээшэ харюусалга ехэтэй хүдэлмэри.

Худанай модо урадхуулгын участогайхид 100 мянга гаран кубометр модо 90 километр зайда уһаар урадхуулаад, графигаа гурбан үдэрөөр уридлажа ябана.

Пикетэ даадаг бригадирнууд Николай Хуснаддинов, Сергей Матвеев, Виктор Степанов, Иван Сапунов, Михаил Фомицкий гэгшэдэй бригаданууд графигһаа 1—2 үдэрөөр түрүүлжэ ябана.

Трактористнууд Гаврил Зимеров, Дмитрий Черных, Михаил Пашкин гэгшэд Худан голой эрьеэр үлэһэн 15 мянган кубометр модо суглуулжа, уһанда табяа. Тэдэнэр үдэрэйнгөө нормо 140—150 процент дүүргэнэ.

Д. АЮШЕЕВ.

ЗОРИҺОНДОО ХҮРЭХЭБДИ

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай Туранай совхоз мяханай мал үсхэбэрилдэг шэглэл мэргэжэлтэй ажахы болонхой. Газар нютагайнгаа эрхэ байдалда тааруулан, ажахымнай гол түлэб үхэр, хонин, адуун һүрэг үсхэбэрилжэ, тарган мяха ехээр абаад, элбэгээр гүрэндөө тушааха зорилготой юм.

Тиимэһээ зунай сагта хүхэ ногоондо үхэрнүүдээ һайнаар адуулжа, шэгнүүрыень ехээр нэмээхэ, таргалуулха, гаргаша багатайгаар ехэ мяха абаха гээшэ манай совхоздо илангаяа шухала болоно.

Жэл бүри зунай үедэ совхознай олонхи малаа зуһаланда зөөлгэжэ, холын бэлшээридэ гаргадаг заншалтай. Мүнөө Элшэр, Монди-Үндэр, Үүрэ, Занги-Сагаанай эхин, Ехэ-һайр, Дархи гэдэг холын уула хадануудай үбэр, жалга газарай тунга ногоондо ехэнхи малнай абаашагдаба. Голдо гансал һаалиин үнеэд болон жэжэ буруу, тугалнууд үлөө.

Энэ үедэ зуһаланда хамта 3230 толгой эбэртэ бодо мал 20 гүүртэ болгогдожо һалгаагдаад гаргагданхай. Мүнөө эдэ үхэрнүүдые зунай зуун үдэр соо һайнаар бэлшээн таргалуулжа, тус бүриин шэгнүүрые 100 килограммаар нэмээхэ гэһэн зорилго табигдана.

Үнинэй мал адуулжа, дүй дүршэлтэй болоһон Доржо Ошоров, Бадма Таряшинов гэгшэд нёдондо, мүн урдашье жэлнүүдтэ харууһалдаг үхэрнүүдэйнгээ шэгнүүрые тус бүридэнь сүүдхын 900—950 граммһаа доошо бэшээр нэмээжэ, эрхимээр таргалуулдаг байһан. Энэ жэлдэ хабар эртүүр дулааржа, хура бороошье таһалдуугүй ороод, бэлшээриин ногоон яһала һайн, уулын үндэртэ үхэр малай дуран соогоо бэлшэхээр болонхой.

Түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, хадын шэмэтэй ногоондо садаһан үхэрнүүд шэгнүүрээ гансата ехээр нэмээжэ эхилбэ гээшэ.

Малые дайлаха һоно, батагаан хадын үндэрэй һэрюундэ үсөөн байдаг, шоно, баабгайшье хомор үзэгдэнэ. Эгээл иимэ таатай һайн эрхэ байдалда зүбөөр бэлшээгдэһэн үхэр мал түргэн таргална, шэгнүүрээ түргэн нэмээнэ бшуу.

Зунай гурбан һарын туршада холын бэлшээридэ гаргагдаһан үхэр малһаа совхоз хамта 3000 центнер мяха нэмээжэ абахаар хараална. Харин жэлэй дүүрэтэр намартаа, үбэлэй эхеэр үхэрнүүдые һайнаар шахажа, үшөө 2000 центнерһээ доошо бэшэ мяха нэмээжэ абаха арга боломжо бии. Тиигэхэдээ тугалнуудай шэгнүүр нэмээһые тоолонгүйгөөр, гансахан жэлэй хоёрдохи хахадта 5000 гаран центнер мяхан нэмэжэ абтаха аргатай болоно.

Үбһэ, силос гэхэ мэтэ тэжээл эдюулэнгүйгөөр, гансал хээрын бэлшээриин хүсөөр зун-намарай туршада малые һайнаар таргалуулха, шэгнүүрыень түргэн ехэ болгохын түлөө тэмсэхэбди.

Тиихэдэ хадын бэлшээриин хагда, ногоондо түрүүшын саһанай оротор шахуу малаа бэлшээхые оролдонобди. Удаань малаа намарай нойтон бордоһо забханда оруулангүй үрдижэ, доро голдо буулгажа шадаха гээшэ баһал шухала.

Холын бэлшээриһээ бууһаар үхэрнүүднай сабшагдаһан сабшалангай тунга шэмэтэй хэнзэ ногоондо, хуряагдажа сүлөөрһэн таряалангай һуури дээрэ оруулагдаад, намар хожом болотор шэгнүүрээ нэмээжэл байха бшуу.

Манай ажахы нёдондо гүрэндөө 4180 центнер мяха тушаажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байбал, мүнөө жэлдэ 6100 центнер гэхэ гү, али үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ нэгэ хахад дахин ехэ мяха гүрэндөө худалдахань. Энээниие бэелүүлхын тула совхозой малшад бүхы арга боломжоёо гүйсэд хэрэглэжэ, түсэб даабариа холо үлүүлэн дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаараа оролдоно.

Совхозоймнай дирекци болон партком холынгоо бэлшээриин малшадтай саг үргэлжэ нягта холбоотой байжа, хэрэгтэй эрилтыень саг дарыдань гүйсэдхэхэ талаар али болохо анхарал хандуулна. Табигдаһан зорилгын заабол бэелүүлэгдэхэ байһанда хүсэд этигэнэбди.

Б-Н. ШАГДУРОВ,
Түнхэнэй аймагай Туранай совхозой зоотехник.

ҮДЭР, ҺҮНИГҮЙ ХҮДЭЛНЭ

Гол сабшалангай ногоон үшөөл хүсэд сабшахаар болоодүй байна. Тиихэдэ ондоо тээгүүр түүбэрилэн сабшаха уһа намаг, ойн соорхой газар манайда үгы шахуу.

Тиимэһээ хүлеэжэ, үнэтэ сагаа гээжэ байхагүйн тула хабар эртэ таригдаһан горох, обёосой холимол ургасые даб дээрэ сабшаад, үбһэнэй гурил бэлэдхэхэ гэжэ шиидээбди.

Мүнөө совхозой Ново-Сретенскын отделенидэ Социалис Ажалай Герой П. Ф. Слепнёвой бригадынхид «АВМ-0,4» түхэлэй оньһон агрегат тодхоод, хоёрдохи үдэрөө үбһэнэй гурил гаргажа байна. Түрүүшын 50 центнер витаминтай тиимэ тэжээл бэлэдхэгдэбэ. Горох обёос хоёрой холимол ургасые «ДТ-75» тракторта шагтагалһан «КР-1,5» түхэлэй оньһон машинаар сабшаад үгэхэдэнь, тэрэниие тусхай тэргэтэй трактор зөөжэ, агрегадта абаашадаг. Үбһэнэй гурил гаргаха энэ звенодо тракτористнар Семен Павлов, Степан Ткачёв, Иван Афанасьев гэгшэд хүдэлнэ.

«АВМ-0,4» агрегаднай бүри намар хожом болотор үдэр, һүнигүй хүдэлжэ, хамта 1200 гаран центнер үбһэнэй гурил бэлэдхэхэ юм. Витамин элбэгтэй энэ тэжээлые гахайн поршоонхо, мүн галуунуудта, нарай тугал, хурьгадта эдюулхэбди.

Эды шэнээн үбһэнэй гурил бэлэдхэхэ ургасашье яһала бии. Горох обёос хоёроо сабшажа дүүргээд, олон жэлэй ногоо тариһан газарайнгаа ургаса хуряажа баһал гурил болгохобди.

Б. ЮМСУНОВ,
Бэшүүрэй совхозой директор.

ШЭМЭТЭ ГУРИЛ БЭЛЭДХЭНЭ

ЯРУУНА. Манай штатнабэшэ корреспондент М. Яковлев иигэжэ дамжуулна: Хура бороогүй, ааяма халуун эдэ үдэрнүүдые һамбаашалан, Нарһатын совхозой ажалшад үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдээ зэгдэрэн оробо. Ажахы дотороо эгээн түрүүлэн үбһэ хуряалгаяа эхилһэн Анатолий Самуилович Павловай хүтэлбэрилдэг үбһэнэй шэмэтэ гурил бэлэдхэдэг оньһожоруулагдамал агрегат улам эршэтэйгээр ажаллана. Һүүлэй мэдээнэй ёһоор, тус агрегат 6 тонно үбһэнэй гурил бэлэдхэжэ үрдиһэн байна.

— Нёдондо манай агрегат 2,5 мянган центнер гурил бэлэдхэһэн юм. Мүнөө жэл бидэ 3,5 мянган центнер үбһэнэй шэмэтэ гурил бэлэдхэхэ түсэбтэйбди. Энэ даабаримнай саг соогоо бэелүүлэгдэхэ байха. Юуб гэхэдэ, агрегадтамнай тэжээл бутаруулха «Тик» түхэлэй түхеэрэлгэ, хэдэн «Беларусь» трактор үгтэнхэй. Һалдаа ажалаа хоёр халаанда эмхидхэхээр хараалнабди—гээд, бригадир Анатолий Павлов мэдүүлнэ.

ОЛООРОО ХАБААДАЛСАХАЛ

ХОРИ. Үбһэ хуряалгын кампаниие бэлэдхэл һайнтайгаар, эмхитэйгээр үнгэргэхэ, ерэхэ үбэлжэлгын хаһада ниитынгээ адууһа малда бардам хүрэхөөр үбһэ хуряажа абаха, бэшэ зүйлэй элдэб тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ асуудал КПСС-эй райкомой бюрогой заседани дээрэ үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Тиихэтээ хамта энэ шухала хүдэлмэридэ аймагай промышленна предприятинууд, албан газарнууд, эмхи зургаанууд болон һургуулинуудай коллективүүдые үргэнөөр хабаадуулха эрилтэ табигдаһан байгаа.

Бюрогой абаһан тэрэ шиидхэбэриин, мүн «Республикын колхоз, совхозуудта 1971 оной тэжээл бэлэдхэн абалгада бэлдэхэ ба үнгэргэхэ тухай» КПСС-эй обкомой бюрогой болон республикын Министрнүүдэй Соведэй абаһан тогтоолые амжалтатайгаар бэелүүлхэ асуудалда зорюулһан аймагай түбэй предприяти, эмхи зургаан болон бусад албан газарнуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатай зүблөөн КПСС-эй райкомой дэргэдэ болоо. Коллектив бүхэндэ тэжээл бэлэдхэхэ тусхай даабари үгтөө. Тэрэ даабари бэелүүлхын тула олон хүнэй хабаадалгатайгаар субботник болон воскресннигүүдые ходо эмхидхэжэ байхыень дурадхагдаа.

Г-Д. ДАГБАЕВ,
КПСС-эй райкомой инструктор.

А. Н. КОСЫГИН БРАТСК ЕРЭБЭ

БРАТСК. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түрүүтэй совет партийно-правительственна делегаци Улаан-Баатарһаа ниидэжэ, Братск июлиин 14-дэ ерэбэ.

КПСС-эй Эрхүүгэй обкомой секретарь В. Ф. Малов, Эрхүүгэй облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Ю. А. Кравченко, албан тушаалта бусад хүнүүд делегациие аэропортдо угтаба.

Нүхэр А. Н. Косыгин Усть-Илимскэ ГЭС-эй барилга харахаяа ошобо.

СОВЕТ ПАРТИЙНО-ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИ БУСАБА

МНРП-гэй ЦК-гай, МНР-эй правительствын уряалаар Монголой Арадай Революциин 50 жэлэй ойн һайндэртэ хабаадалсаһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин толгойлогшотой совет партийно-правительственна делегаци июлиин 15-да Москвагаа бусаба. (ТАСС).

Һара дээрэхи шэнжэлгэ үргэлжэлһөөр

«Луноход-1» гэжэ оньһото аппарадай хүдэлжэ байгаа наймадахи һарань дүүрэхэ болобо. 200-гаад метрэй диаметртэй хуушан хүнхэрһөө өөрөө ябадаг аппарат июлиин 13-да гаража, баруун тээшээ бага ябамсаараа, ондоо нэгэ хүнхэрһөө хэдэн арбаад метр жэгдэ талмай дээрэ зогсобо.

Июлиин 14-дэ Москвагай сагаар 6 часһаа 7 час 24 минута хүрэтэр үнгэргэгдэһэн хэлхеэ холбооной сеансын үедэ тэрэ хүнхэрэй дүрсэнь абтаһан, мүн астропанораманууд абтаһан байба. Мүн һарын шоройн химическэ шанар шэнжэлэгдээ.

Хэлхеэ холбооной удаадахи сеанс июлиин 15-да үнгэргэгдэхэ. (ТАСС).

АЖАЛАЙ БААТАРНУУДАЙ АМЖАЛТА

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэл заводтомнай үнинэй эхилэнхэй юм. Тиин юһэдэхи шэнэ табан жэлэй габшагай ажалай баатарнууд элирнэ. Техникээ эрхимээр шудалһан, мэргэжэлээ ходоо дээшэлүүлжэ ябадаг, техникэдээ эзэн ёһоор хандадаг, нарин нягта хүдэлмэришэ хүнүүд мүрысөөндэ илажа ябадаг юм.

Мүрысөөнэй хахад жэлэй дүн гаргахада, шэрэм болон зэд шудхадаг цехэй хүдэлмэришэд 1-дэхи, дизельнэ цехэй коллектив 2-дохи һуури эзэлжэ, профсоюзай завкомой зүгһөө дамжуулгын Улаан тугуудта хүртэһэн байна. Тиихэдэ «Эрхим бригада» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн хэзээ хэзээнэйхидээл адляар үргэлжэлһөөр. Заводой якорьна цехэй электрослесарьнүүдэй (бригадирынь В. Ф. Чебунин), хайлуулагшадэй ба хэбшэдэй (бригадирынь Н. В. Игошев), аппаратна цехэй слесарьнүүдэй (бригадирынь В. И. Андреев) бригаданууд дүрбэдэхиеэ «Эрхим бригада» гэһэн үндэр нэрэдэ хүртэбэ.

Участогууд хоорондын мүрысөөндэ локомотив хабсаруулдаг цехэй рессорно-тормозной участогайхид бусадһаа шалгарна.

Тэрэшэлэн хубиин мүрысөөнэй дүнгэй гаргагдахада, заводой 42 хүдэлмэришэд мэргэжэлээрээ шалгаржа, тусхай нэрэ хүндэдэ хүртэһэн байна.

«Эхэ орондоо — гаошагай ажал!» — гэһэн уряа доро Улаан-Үдын Ленинэй ордено ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэд хүдэлхэ зуураа, 5 жэлэй түсэб бэелүүлгэдэ өөһэдынгөө хубитые оруулжа байнхай.

Л. УЛАНОВА,
ЛВРЗ-гэй «Локомотив» газетын редактор.

ПАРТИИН РАЙКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ШАНГА ЭРИЛТЭ ТАБИГДАБА

ХЭЖЭНГЭ. КПСС-эй XXIV съездын табиһан ехэ зорилгонуудые, хараалһан түсэбүүдые ажалша зондо зураглан харуулжа ойлгуулха гээшэ шухала удхатай хэрэг. Ушар тиимэһээ Хэжэнгын, Худанай совхозуудай партийна организацинуудта харуулан ойлгуулха агитациин ямар байдалтай байһые партиин райком шалгажа үзөө. Тиихэдээ энэ хэрэг хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй гэжэ элирүүлһэн байна. Хуушаршанхай, мүнөө үсын эрилтэдэ таарахаяа болиһон удхатай урла, лозунгнууд эндэ тэндэ хадаатай байха юм.

Жэшээнь, Хэжэнгын совхозой партком КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй гол зорилгонуудые ажалшадтаа ойлгуулха талаар плакат, диаграмма, стенд, уряа гэхэ мэтын зүйлнүүдые мүнөө болотороо зуруулжа, фермэ, бригадануудта дэлгээгүй байһаар. Худанай совхоздо Хүндэлэлэй, үйлэдбэриин үрэ дүн харуулдаг самбарнууд, ямар нэгэн анхарал татамаар плакадшье харагдахагүй юм.

Тус ажахынуудай парткомууд (секретарьнарынь нүхэд Жамбалов, Борбоев) тосхон һууринуудаа болбосон түхэлтэй, уран шэнжэтэй болгохын тула оролдоногүй. Эдэ парткомуудай дэргэдэ харуулан ойлгуулха агитаци эрхилхэ совет байгуулагдаагүй байһаар.

Тус асуудал зүбшэн хэлсэхэдээ, эдэ бүхы дутагдалнуудые дары усадхахыень КПСС-эй райкомой бюро дээрэ дурсагдаһан ажахынуудай парткомуудһаа шанга эрилтэ табиба.

Р. ЦЫМПИЛОВ,
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

ПОЛИТИНФОРМАТОРНУУДАЙ ҺУРАЛСАЛ

ЗАГАРАЙ. КПСС-эй райкомой шиидхэбэреэр политинформаторнуудай аймагай һургуули эндэ эмхидхэгдэбэ. Энэ һургуулида һуралсагшад экономическа, коммунис хүмүүжүүлгын ба уласхоорондын байдалай асуудалнуудаар гол түлэб мэргэжэхэ зэргэтэй. Тингэжэ гурбан секци бии болгогдонхой. Тус һургуулиин хэшээл гурба һарын туршада нэгэ дахин болложо байхаар тодорхойлогдоо. Тээсгэн экономическа эрдэм шудалха секциин түрүүшын хэшээл болложо, тэндэ аймагай дүшэ гаран политинформатор хабаадалсаа.

Һуралсалда хабаадагшад «Партиин ябуулдаг мүнөө үеын экономическа политикын гол асуудалнууд», «Арадай ажабайдал хүгжөөн һалбаруулга хадаа, партиин экономическа политикын гол шухала зорилго мүн» гэһэн темэнүүдээр лекцинүүдые шагнаһан байна. СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Бурятадай филиалай экономикын секторые даагша И. М. Занданов эдэ асуудалнуудаар лекцинүүдые уншаба.

Удаань «Знание» бүлгэмэй республиканска отделениин лектор И. М. Туманов уласхоорондын байдал тухай лекци уншажа, политинформаторнуудые һонирхуулба.

Н. КУЧУМОВ,
аймагай «Вперед» газетын редакторай орлогшо.



БАШКИРАЙ АССР. Стерлитамакска содово-цементын комбинат орон дотороо иимэ предприятинуудай эгээн томонь болоно. Мүнөө энэ предприятиин гурбадахи ээлжээнэй барилга үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдажа байна. Тэрэнэй ашаглалгада оруулагдахада, тус предприяти жэл бүри хэдэн миллион тонно содо гаргадаг болохо юм. «Стерлитамакстрой» трестын барилгашадай коллектив эндэ эршэмтэй һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тус трестын бии болгогдоһоор байгша ондо 30 жэл болохонь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: трестын түрүү хабсаргагшад Марат Идрисов (зүүн гарһаа), Михаил Соловьев, бригадир Анатолий Змитрович, Радик Халитов, Ринат Хсунутдинов. Энэ коллектив байгша ондо бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ.

ТАСС-ай фотохронико.

Политһуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл

ҺУРАЛСАЛ ТУХАЙДА ҺАНАМЖАНУУД...

Нёдондо намар гэб гэнтэ «Первомайский» совхозой парткомой секретарь нүхэр Б. Ф. Тобшиноев дуудаба гээшэ. Гайхаһаар ошоходомни, кабинет соогоо бюро татанхай, тэрэ намда иигэжэ хандаа һэн: — Ши, Дансаран, мүнөө жэлдэ Хөөрхэдөө пропагандистын үүргэ дүүргэхэ болобош, юуб гэхэдэ, шимнай сүлөөтэй ажалтай хүн байнаш, тиимэһээ манай бюрогой һанамжа тиимэл байна, — гэбэл даа.

— Үгы, юрэдөө, энэ даабариетнай дүүргэхэ шадабаригүй хүн гээшэлби, — гэжэ үгэеэшье хэлэжэ үрдеэгүйдэмни, мүн лэ дээрэһээм: — Зай, зай даа, ондоо шиидхэбэри байхагүй, программын ошомсоор хэшээлээ эхилхээл мэдэ, — гэһэн богони хөөрэлдөөнэй эсэстэ, хэды һургуулишьегүй һаа, тэрэл жэлдээ пропагандистын харюусалгатай үүргэ даажа, «хара газар дээгүүр шарга шэрэхэ баатай» бологдоо һэн.

Мүнөө сагта пропагандист болохо хүниие шэлэн олоходоо, тэрэнэйнгээ сүлөөтэй сагыень хараадаа абаха бэшэ, харин нэн түрүүн партийна эрдэм болбосоролыень харалсаха гээшэ зайлашагүй шухала байна. Мүнөө эрдэм түгэс хүбүүд, басагадай сэдьхэлэй эрилтые хангамаар хэшээлдэ бэлдэхэ гээшэ юрын хэрэг бэшэ. Дүршэл ехэтэй шадамар пропагандистнар хэшээлээ миил байһан соонь наяргаад гарадаггүй, тэрэнээ ажабайдалтай нягта холбоотойгоор хэлсэжэ, бүри һонирхолтой болгон удхалдаг гээшэ бээзэ. Иимэ пропагандист нүхэр Д. Гунзынов байһан юм. Иигэжэ хэшээл бүхэнөө шухала газартайнь һүбэгшэлөөгүй һаа, пропагандист шагнагшадайнгаа сэдьхэл бэе тээшэе татаха бэшэ, харин дам абиртуулха хойшолондо хүргэхэ гээшэ. Мүнөө гар тээрмын талха хүн эдинэгүй гээшэ, тиин удха багатай, хүсэд болбосороогүй хэшээл шагнахагүйл. Һонигүй лекци, элидхэл хэндэ хэрэгтэй юм. Тиимэрхүү «гар тээрмэнүүдэй» хэрбээ харагдаа һаань, хуряаха саг ерээл...

Үнгэрэгшэ жэлэй политическа һуралсал аймаг дотор ниитэ дээрээ муу бэшээр, яһала барагаар үнгэрөө гэжэ партиин райкомой секретарь нүхэр Г. С. Савельев тээ мандэ семинар дээрэ хэлээ һэн. Габэшье һуралсалай учебнигүүдгүй, пропагандистнарай семинарнууд үсөөн болоно, болоходоошье дэлисэ багатай, «уһабхи» тулюураар үнгэрнэ гэжэ тус семинарта хабаадагшад тэмдэглээд һэн.

Мүнөө ерэхэ жэлэй политһуралсалые эхилхэдээ, энэ дээрэ дурсагдагшые хараадаа абажа, пропагандистнарые олоходоо, ниитэ эрдэмээрээ ямар бэ гэжэ бодомжолхо шухала. Ядахын сагта пропагандист хүн гээшэмнай хоёр хэлээе тэгшэ мэдэхэ, юрэдөөл, дэлисэ ехэтэй, һуга һүрэмэ нарин хүн хэрэгтэй гээшэл.

Д. ДОРЖОГУТАБАЙ,
киномеханик.
Хэжэнгын аймаг.

ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

УРАГШАА ҺАНАА...

ЭГЭЭН ТҮРҮҮН энэ эхэнэрые харахадаа, олон жэлдэ эхин классуудта хүдэлһэн үнинэй багша хүнэй түхэл юундэшьеб һанаандам ороо һэн. Нюдэндөө томо шэл хэһэн, нарин сагаан шарайтай, үгэ бүхэнөө шүүжэ, дүмүү зохидоор дуугарһан, уран зөөлэхэнөөр энеэбхилһэн энэ эхэнэр минии хуушанай нэгэ танил багшадал адляар харагдаа бэлэй.

Цыбик Цыдыповна Аюшеева Загарайн аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Наринай фермэдэ арба гаран жэлдэ һаалишанаар хүдэлнэ.

Тус колхозой малшадай үбэлжэлгын үедэ һү ехээр һааха гэжэ республика дотороо үүсхэл гаргаад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргээд байхадань, үнгэрэгшэ хабар энэ фермэдэ хүрөө һэмди.

Урагша, хойшоо гонзойһон ута сагаан хашаа соо үнеэд дүрбэн рядаар зэргэлүүлжэ уяатай, үбһэ, силос, талха тариянай зүйл эдижэ, хүндөөр уухилалдана. Тэдэнэй хоорондуур гартаа хүнэг бариһан һаалишад һүндэлнэ, хүнэг амһартаяа хан-ян гүүлнэ, дундаа юуншье тухайб дуугаралсана, ооглолдоно.

Хажуудань ошоходомнай, Цыбик Цыдыповна үнеэдэйнгээ гуя, самида няалдаһан шэбхэ шабааһыень арилгажа, үһэ ноохыень хирмажа байба.

— Дэбдихэрыень хэдышье һэлгэхэдэ шортоо, дорохинь норооод лэ байна. Кукурузын силос, гидролиз, бурдууг ехээр эдихэдээ тиигэнэ гү. Эдэниие ходо арилгажа байгаагүйдэ аргагүй. Шэбхэ шабааһан болошоһон үнеэн доро һуухадашье аягүй агшал даа. Арилгаха сэбэрлэхэдэ, үнеэдэй һү шэмэ хэды тиимэ ехээр нэмээдхихэ һэм, юрэдөөл үһэ нооһыень һамнаад, сэбэрлээд байхада малшье һэргэлэн, сарюун ябаха юм, — гэжэ тэрэ энеэбхилэн хөөрэнэ.

Үнеэдыень харахада, хуу тобир тарганууд, үһэ нооһониинь елэлзэн байнад. Бага нахид гэһэн нюргатай, һэмбэгэр үдхэн ута һүүлтэй хуагша үнеэн эзэнэйнгээ эльбэхэ, аршахада дуратайгаар үүгэнэн, халаадайнь хамсые долёогоод абана.

— Энээхэнтнай хэр һүтэй үнеэн бэ? — гээд һонирхобоб.

— Хуадай гү? Һайнаар эдеэлүүлээд байгаа һаа, сүүдхын 17—18 килограмм һү үгэдэг. Тээ эдэ зэргэлээд байгша Палька, Белянка, Эреэдэй гэжэ үнеэд энээнһээ баһал дутуугүй һү үгэдэг юм, — гэжэ хэлээд, тээ саана уяатай байһан хангигар туранхайшаг, мохигорхон эбэртэй, харахада тулюуршаг гэхээр үнеэ руу заагаад, иигэжэ асууба:

— Тээ тэрэ үнеэн хэды литр һү үгэдэг гэжэ һананат?

— Сүүдхын арбан литр һүн гараха гээд һананалдеэ, — гэжэ бага тухайлад гээд хэлэбэб.

— Энэтнай Хайнаг гэжэ нэрэтэй, эгээл һүтэй, үдэрэй 20 хүрэтэр килограмм һү үгэдэг үнеэмни гээшэл, — гэжэ Цыбик Аюшеева хэлээд, саашань иигэжэ хөөрэбэ: — Эдэниие бултыень түрүүн шэнэ түрэхэ гунжад байхадань тушаажа абаа хүм. Энэ жэлдэшье дүрбэн гунжа абанхайб. Анханһаа ганса гарта байлгажа, бөөмэйлжэ, һайнаар эдеэлүүлээд, наринаар харууһалаад байхадал, үнеэдһээ үбэл, зунгүй һүн ехээр гарана гээшэ.

Теэд үнеэн бүхэнэй абари зан мэдэжэ, ямар малда хэды шэнээн үбһэ тэжээл үгэхэдэ, һү шэмээ дээшэлүүлдэг бэ. Мүн рационоор табигдажа үгтэһэн үбһэ, силос, талха тариянай зүйлые граммшье хоролто болгонгүй, хуу малайнгаа ама руул оруулха, һү шэмыень ехэ болгохо гэжэ али зэргэ оролдодог, сагаа гамнангүй хүдэлдэг тухайгаа тэрэ юушье хэлээгүй. Эндэмнай бусадһаа ехэ һү һаахам гээд, үнеэдтээ үбһэ тэжээл дураараа абаад эдюулхэ аргагүй ха юм. Бүхы тэжээлынь наринаар шэгнэгдэжэ, тусхай рационоор үгтэнэ ха юм. Тиимэһээ тэрэ нормоор үгтэһэн тэжээлыень эдюулээд лэ, һү ехээр һаажа шадаха хэрэгтэй болоно бшуу. Энэмнайл һаалишанай мэргэжэл шадабари, оролдолгоһоо сүм дулдыдана.

Нёдондо Цыбик Цыдыповна үнеэн бүриһөө 2760 килограмм һү һаажа, колхоз соогоо социалис мүрысөөндэ эрхимлэн, курортдо ошожо амарха путёвкоор шагнагдаа һэн. Мүн үнгэрэгшэ үбэлжэлгын үедэ, зургаан һара соо үнеэн бүриһөө 1200 килограмм һү һааха уялга абаһан аад, 1550 килограмм һү һаажа, баһал курортдо ошохо путёвко шанда хүртөө.

— Курортдо ошохо путёвкоор шагнагдаһан аад, нёдондо үбэл үнеэдни түлэг түрэжэ байгаад, тэдэнээ ондоо хүндэ орхижо ябахаяа хайрлаһаар, ошожо шадаагүй һэм. Теэд баһа энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө заатагүй 3000 килограмм һү һааха гэжэ зорилго табинхайб. Үнөөхи курортдо ошолгомни баһал хойшолуулагдахань гээшэ гү, — гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Таба-зургаан жэлэй саада тээ Наринай фермэ аймаг, колхоз соогоо гээгдэнги тоотой байһан юм. Үбһэ тэжээл ходо дутахаһаа гадна, ажалай журамшье һулашаг, һаалишадаар хүдэлхэ хүн олдохогүй. Хүдэлхэдөөшье, зариман фермэ руу ярахагүй, харин ажалаа дутуу ядуу хээд лэ, гэр уруугаа ярадаг һэн.

Мүнөө тиимэ юумэн үгы болоо. Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада фермые даагшаар хүдэлһэн, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалид Дарма Дашиевич Дондоков, үнинэй бэрхэ һаалишад Цыбик Аюшеева, Цымжит Цыдыпова түрүүтэй фермынгээ ажалые эрид һайжаруулхын тула ехэхэн оролдолго гаргаа. Нэн түрүүн ажалай журам шангадхажа, хүдэлмэриин үдэр үдэрэй гурим наринаар сахидаг болоо. Тэрэшэлэн Цыбик Цымжит хоёройнгоо үбэл, зунгүй һү ехээр һаажа, фермэеэ урагшань татахын, түрүү зэргэдэ гаргахын түлөө оролдожо байхадань, бусад нүхэдынь тэдэнһээ жэшээ абажа, ажалдаа баһал ондоогоор хандадаг, оролдодог болоо ха юм. Тингэжэ мүнөө энэ фермын залуу һаалишад Сэсэгма Бадмацыренова, Цырен-Дулма Дугаржапова, Евдокия Сагаханова, Анна Цыдыпова гэгшэд тэдэ хоёр түрүү һаалишадһаа холошье гээгдэхэеэ болинхой, мүрысөөндэ ана-манал ябалсадаг болонхой. Тингэжэ энэ фермэ мүнөө аймагайнгаа түрүү фермэнүүдэй зэргэдэ гараба.

— Жэлэй үнгэрһэн зургаан һарада үнеэн бүриһөө 1424 килограмм һү һаажа, аймаг соогоо гансахан өөрынгөөл колхозой Мухар-Талын фермэһээ арбаад кило... маар гээгдээбди. Мүнөө нюл... тэдэнииешье ахижа гарахал... наатайбди, — гээд, Наринай... мые даагша Д. Д. Дондоков... лэнэ.

Тиихэдэ эндэхи түрүү һаали... Цыбик Аюшеева жэлэй эхи... хойшо үнеэн бүриһөө 1776 к... грамм һү һаажа, аймагайнга... хы һаалишадай мүрысөөнэй... лайда ябана.

...Зуһаланда буухын урда... июниин эхеэр энэ фермэдэ һа... шад, малшадай суглаан бол... үбэл эхилһэн мүрысөөгөө үр... жэлүүлхэ, зунай сагта ехэ һү... хын түлөө тэмсэхэ тухай хөө... дөөн болобо.

— Зай, нүхэд! Усэгэлдэр... хар-Талын фермэдэ суглаан бо... Тэдэнэр зунай дүрбэн һарада үн... бүриһөө 1000 килограмм һү... ха гэжэ шиидээд, танай фер... мүрысөөндэ урина. Таанад... гэжэ һананат? — гээд, колх... түрүүлэгшэ Дондок Батуеви... данов эндэ һуугшадые нэгэ... гээр харана.

Ойро зуура булта абяа ш... гүй һуутараа, зоншье гэнтэ ш... жа, дарья табилдашаба.

— Малаа бэлшээхэ газа... аад, һү яагаад ехээр һааха... бибди, — гэлдээн болоно.

— Үбэлдөө һү ехээр һааха... дэжэ, хүл хөөрсэг болоод,... зундаа мүрысөөбди гэжэ шуу... мнай бы. хүрөө юм бэшэ гү,... дөө, — гэхэшье хүн бии.

— Мүрысэхэ хүниинь мүр... жэ байг, би эды шэнээн һү һа... шадахагүйб даа, — гээд хэш... дуугарна.

Цыбик Цыдыповна аниргүй... һанаа, эжэлэнгүй бодошобо.

— Нүхэд, зундаа һү ехээр... гаагүй аад, хэзээ һааха зон... Бэлшээримнай нээрээшье б... Теэд энэ жэлдэ бороо яһала... жо, хаа хаанагүй ногооншье... жа байна. Ой модон соогуу... лаа һүниндөөшье адуулхад... янаб. Намаршаг тээ үне... сабшажа эдюулхыемнай зе... таһалжа үгэхэбди гэжэ кол... правлени найдуулна ха юм.... рысэжэ хүдэлхэдэ өөһэдтэ... һайн лэ. Харыт даа, үнгэр... үбэлдөө һү ехээр һааһанай т... олон нүхэднай алтан час б... элдэб үнэтэ бэлэгүүдээр ша... даа, ажалай түлөөһэ ехээр... һэмшуу, — гэжэ хэлэхэ... буруушааха, арсалдаха хүн... багүй.

Мүнөө Наринай ферм... Элхи голһоо холо бэшэхэнэ,... хэлэн һайхан ой модон соо... лан түхеэрэнхэй, үнеэдээ... һүнигүй адуулжа, һү ехээр һа... Иигээд һаяар үшөө һайн ного... бэлшээри бэдэржэ, ондоо тэ... нүүхэ юм.

Энэ жэлдэ Цыбик Цыды... Аюшеевагай ажабайдалда ма... дашагүй хоёр ехэ баяр болоо... гэрһэн табан жэлэй турша... сэб, уялгаяа амжалтатайгаар... гэһэнэйнгээ түлөө Ажалай У... Тугай орденоор шагнагдаа.... тэрэниие нютагайнь зон ай... Соведэй депутадаар һунгаа.

Имэл даа. Урагшаа һана... олоной хэрэгтэ ходо орол... ябадаг хүн хэзээдэшье зон н... төө хүндэтэй, магтаалтай... бшуу.

М. НАМЖИЛ...

РЕСПУБЛИКЫН МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

ГАЗАРАА ХАМГААЛХЫН ТУЛА

Газарай хүрьһэнэй гэмтэлгэдэ орохогүйн тула 1972—1975 онуудай үедэ ханаабуудай эрьесые зүбшүүлэн, мүн уһа сөөрэмүүдэй хажуугаар модо һуулгаха гэһэн тогтоол республикын Министрнүүдэй Совет баталан абаба. Тиин дүрбэн жэлэй туршада республикын ажахынуудта хамтадаа 6137 гектарта модон таригдаха байна. Улаан-Үдын аймагай ажахынууд эгээл ехэ тарилга хэхээр уялгалагдаа. Энэ хугасаада 926 гектар газарта модон һуулгагдажа, газарай хүрьһэ элдэб гэмтэлгэһээ хамгаалха хэмжээн абтаха болоно бшуу.



Оренбургда газ суглуулха түрүүшын пунктын барилга тон түргэнөөр ябуулагдажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус пунктын барилгын юрэнхы түхэл.

ТАСС-ай фотохронико.

АЖАЛШАДАЙ ЭРИЛТЭ ХАНГАМААР...

Арад зоной хэрэглэдэг эд бараа ехээр гаргаха асуудалда онсо анхарал хандуулагдана. Энэньшье ойлгосотой. Жэл ерэхэ бүри совет арадай байдал улам һайжарна. Абадаг салин хүлһэниинь дээшэлнэ. Тэдэнэр гоё һайханаар хубсалха, тааруу зохид зүйлнүүдээр гэр байраяа шэмэглэхэ хүсэлэнтэй.

Тиимэһээ арад зоной хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилдэг предприятинуудай коллективүүдэй дүүргэхэ зорилгонь хүндэтэй юм. Манай коллектив энэ уялгаяа мэдэржэ, гоё һайхан, һайн шанартай трикотаж зүйлнүүдые нэхэн гаргахые оролдоно.

Продукци худалдаха хахад жэлэй түсэб 101 процент дүүргэгдээ. Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада, 144 мянган түхэригэй ехэ продукци наймаалагдаһан байна. Утаһа ээрэхэ, дотор ба гадар трикотаж хубсаһа нэхэн оёхо, сэбэр нооһоор трикотаж нэхэхэ даабари дүүргэгдээ.

Шэнэ табан жэлдэ фабрика олон шэнэ түхэлэй трикотаж нэхэхэ зорилго урдаа табинхай. Гоё һайхан, хүнэй дура буляамаар зохид үнгэтэй, үмдэхэдэ тааруу трикотаж хубсаһа нэхэн оёхын тула бага бэшэ оролдолго гаргагдана.

Ганса энэ жэлэй түрүүшын хахадта шэнэ зүйлнүүд — эхэнэрнүүдэй жакет, эрэшүүлэй полувер, хамта дээрээ 5 шэнэ түхэлэй трикотаж нэхэгдэдэг болоо. Урдань нэхэгдэдэг зарим зүйлнүүдэй фасон хубилагдаа, гоё болгогдоо.

Фабрикын продукци республикын хүдөө тосхонуудай, Улаан-Үдын магазинуудта худалдагдана. Гадна ондоо тээшэ, нэрлэбэл, Башкирай, Примориин, Казахстанай зарим область, Шэтэ болон бусад городуудта эльгээгдэнэ. Трикотаж хубсаһан наймаанда яһала гүйсэтэй байна.

Зунай трикотаж хубсаһа нэхэхэ захил худалдаа наймаанай организацинуудһаа абтана. Энээниие шадал зэргээрээ дүүргэжэ байнабди. Манай коллектив шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабарие болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн Москва, Ленинградай хүдэлмэришэн ангиин үүсхэлые дэмжээд, энэ социалис мүрысөөндэ оролсоһон юм. Абаһан уялгаяа дүүргэхэ талаар горитой алхам хэгдээ.

А. СУХИНИНА,
Хяагтын ээрэлгын-трикотажна фабрикын директор.

Совет орон доторнай

В. И. ЛЕНИНЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ АВТОЗАВОДТО

УЛЬЯНОВСК. (ТАСС). В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ автомобильна заводой шэнэ талмай дээрэ түрүүшын миллион кубометр элһэ шоройн уһанай соргоор һоруулагдаба. Хурдан ябасатай хүнгэн ба ашаанай машинануудые үйлэдбэрилхэ томо барилга энэ табан жэл соо хэгдэхэ. Механическа хабсаруулгын корпусой баригдаха газарта земснарядууд мүнөө үедэ хүдэлжэ байха юм. Тэндэнь предприятиин гол конвейер байгуулагдажа, жэлэй 200 мянган автомобиль гаргагдажа байха.

МОДОНОЙ АВТОПОЕЗДНУУД

Калининска областиин Вышний Волочек гэжэ городой нэгэдэхи леспромхозой жолоошод Ф. Якунин, М. Мазов гэгшэд жэл соо шэрэхэ модоёо оройдоо зургаа һарын турша соо шэрэжэ дүүргэбэ. Гансашье дүй дүршэлэйнгөө бэшэ, мүн түрүү арга хэрэглэһэнэйнгээ ашаар тиимэ амжалта туйлаба.

Модо шэрэдэг машина юрэ ганса прицептэй ябадаг. Теэд түрүү жолоошод хоёр прицеп шагтагалжа, модо зөөнэ.

Областиин бусадшье леспромхозуудта модо шэрэхэдээ, автопоезднуудые олоор хүдэлгэхэ гэжэ хараалагдаба.

МОЛДАВИДАХИ ТҮРҮҮШЫН НЭГЭДЭЛ

«Волна» гэжэ түрүүшын научно-үйлэдбэриин нэгэдэл Молдавида байгуулагдаба. Научно-шэнжэлэлгын бүхэсоюзна нэгэ институтай, «Электроточприбор» заводой һуури дээрэ республикын ниислэл хотодо тэрэ нэгэдэл бии болгогдобо.

Материалнуудай бүридэл тодорхойлхо шэнэ аппарадуудые, продукциин шанар шалгаха оньһото хэрэгсэлнүүдые тэрэ нэгэдэл бүтээн гаргаха юм.

ТАСС-ай корр.

ЗҮГЫН БАЛ АБТАЖА ЭХИЛБЭ

БАРНАУЛ. (ТАСС). Алтайн хизаарта зүгын бал суглуулагдажа эхилбэ. «Притаежный», «Пчеловод», «Мельниковский» гэжэ совхозуудһаа түрүүшын бал тушаагдаба. Рубцовско талада, Алтайн модото нютагуудаар зүгын балай хоншуу үнэр анхилжа эхилбэ. Алтайн 440 колхоз ба совхозууд зүгы үсхэбэрилхэ ажал эрхилдэг. Тэдэнэр 1400 тонно бал суглуулжа, Москва, Ленинград, Барнаул ба ороной бусад городуудта тэрэнээ ябуулхань.

ХҮСЭТЭ ТРАНСФОРМАТОРНУУД

160 киловольт-амперай хүсэтэй трансформаторнуудые Барнаулай электромеханическа завод олоорнь гаргажа эхилбэ. Томо томо тосхонуудые, тариянай тоогуудые, элеваторнуудые, малай фермэнүүдые ба заһабарилгын мастерскойнуудые зайн галаар хангалгада тэдэ трансформаторнууд хэрэгтэй болохо. 800 тиимэ агрегат ябуулагданхай.

Энэ табан жэл соо тэрэ завод шэнэлэн һэльбэгдэхэ. 1,5 дахин олоор трансформаторнууд гаргагдаха.

Барнаул.

ЭЛЕКТРОННО «МЕДСЕСТРА»

Хүндөөр үбшэлэгшэдэй хойноһоо ходо адаглан хаража байха электронно бишыхан түхеэрэлгэ Каунасай эрдэмтэд ухаалан зохёобо. Палата соо хэбтэһэн хүнүүдэй бэеын элүүрые дежурна врач кабинедһээ гараншьегүйгөөр мэдэжэ байха аргатай болобо.

Бишыхан шкаф шэнги аппарат үбшэн хүнүүдэй хэбтэһэн таһалга соо табидаг. Хүнэй бэетэй холбогдоһон оньһото түхеэрэлгэнүүд бэеын элүүр тухай мэдээнүүдые дежурна эмшэнэй центральна пультда дамжуулха юм. Электрокардиаграмма, артериальна дараса тухай мэдээнүүд, һудаһанай сохисо, амисхал, температура тухай мэдээнүүд эмшэндэ нэгэн доро абтажа байха.

Үбшэн хүнэй ами наһанда аюул тохёолдоболнь, электронно «медсестра» дуугаржа гү, али туяа гаргажа, эмшэниие дуудадаг. Үбшэн хүн тухай мэдээнүүдэй түргэн хэрэгтэй болоходо, хүшэр хүндэ операци хэхэ үедэ энэ аппарат баһа хэрэглэгдэхэ.

МАШИНИСТНУУДАЙ БЭЕЫН ЭЛҮҮРЭЙ ХОЙНОҺОО ХИНАЛТ...

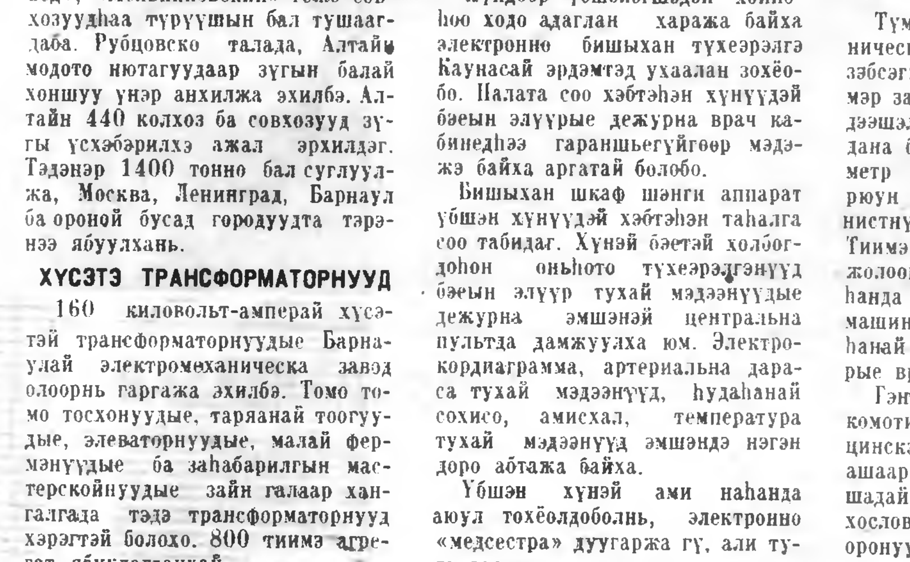
Түмэр замай ариг сэбэрэй эрд... шэнжэлгын Москвагай инсти... дай ухаалан зохёоһон арга... рейстэ гарахынь урда локомо... вуудай жолоошодой дунда... миллион гаран медицинскэ ша... галта хэгдэбэ.

Түмэр замай транспортын те... ническэ талаараа айхабтар... зэбсэгжээд байһан мүнөө үедэ т... мэр замшадай эрдэм мэргэж... дээшэлүүлхэ эрилтэ ганса таб... дана бэшэ. Час соогоо 160 кило... метр ябашадаг поезднуудые... рюун солбон, һайн бэетэй маш... нистнүүд лэ жолоодожо шада... Тиимэһээ хүсэтэ электровоз... жолоошоной маршрутна хууд... һанда тамгаяа дарахынгаа урда т... машинистын температурые, шу... һанай дарасые, юрэ бэеынь элү... рые врач шалгажа үзэдэг.

Гэнтын аюул болохо ушар ло... комотивна бригадануудые мед... цинскэ талаарнь шалгаһа... ашаар үсөөрбэ. Совет түмэр за... шадай дүй дүршэл Болгарида, Че... хословакида ба бусад аха д... оронуудта шудалагдажа бай... юм.

ТАСС.

Москва.



Минскын трактор бүтээлгын заводт... хэгдэһэн мөөрт... тракторнууд ороной... мнай нютаг бүхэнд... мэдээжэ болонхо... Мүнөө тус заводой коллектив «МТЗ-80» түхэлэй шэнэ трактор бүтээн гаргажа эхилбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «МТЗ-80» түхэлэй трактор.

ТАСС-ай фотохронико.

БЭЕЛҺЭН ХҮСЭЛЭЙ БАЯР, ЖАРГАЛ

АДЖАРИИН АССР-эй 50 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

Аджарийн гоё һайхан газар дайдада ехэ һайндэр орожо ерэбэ. Аджарийн Автономито Совет Социалис Республикын 50 жэлэй ой гүйсэбэ.

50 жэл гээшэмнай балайшье ехэ болзор бэшэ гээшэ ааб даа. Тэгэд энэ үе соо республикын ажалшадай байдалда болоһон үндэһэн ехэ хубилалтануудые социальна, экономическэ эди зэди гэхэһээ ондоогоор нэрлэхын аргагүй.

Аджарийн түүхэ домоглохо болоо һаа, зүрхэ сэдьхэл үбэдхөөмэ үнэн байһан юм. Урда сагта энэ нютаг шэнги шэдэ эсын дээрэмдэлгэ, добтолгодо ороһон, зобоһон тулиһан заха хизаар гэжэ Грузида байгаагүй. 300 жэлэй туршада Аджари Грузиһаа таһалагдажа, Оттоманска империин дарлалтада ороһон юм. Энэ үедэ арад зонинь хосорон үгы болохо түйлдаа хүрэһэн байгаа. Хэдышье нимэ хүндэ хүшэр оршон байдалда ороошье һаа, энэ арад зон өөһэдынгөө шэнжэ шанар гээгээгүй, түрэл хэлэ, культураяа үлеэжэ шадаһан юм. 1878 оной Берлиндэхи хэлсээнэй ёһоор, Аджари Россин империин хилэтэй нэгэдэжэ, түрэл Грузитаяа хамтараһан түүхэтэй.

Аджарида Совет засагай илаһанай ашаар шэнэ байдал байгуулагдажа эхилээ, Коммунис партиин ударидалга доро үндэһэн хубилалтанууд хэгдээ, социалис общество байгуулжа эхилһэн юм.

Мүнөө Аджарийн арад түмэн гаталһан замаа — агуу ехэ хубилалтанаудай дүнгүүдые омог баяртайгаар эрьен хаража байна. Совет засагай үедэ тэ Аджарида хэдэ хэдэн мастерской тухайлтэ предприятинууд байгаа һаа, мүнөө республика дотор шэнэ техникээр зэбсэглэһэн промышленнэ 70 гаран томо предприяти бии болонхой.

Аджарийн хүдөө ажахын олон һалбарийн ажалшад орон нютагаа суурхуулхаар болоһоор үнинэй. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо, Совет Грузиин ба Аджарийн АССР-эй 50 жэлэй ойе угтуулан, социалис мүрысөөндэ оролсожо, республикын сай сулгуулагшад, виноград, алим жэмэс сугалуулагшад, тамхи ургуулагшад, малшад гайхамшагта амжалта туйлаа. Аджарийн газар тариалангай түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ үндэр баян ургаса абтаа.

Ниитын шэнэ байгуулалта Аджарийн ажалшадай эмнэ үргэн зам нээжэ үгөө. Тухэл маягаара үндэһэн, удхаараа социалис культура үргэнөөр хүгжэн, зоной эрдэм дэмэжэлнэ. Республика дотор олон һургуули, эрдэмэй, аргаламжын болон соёлой эмхи зургаанууд олоороо хүдэлжэ байдаг.

Аджарийн АССР-эй 50 жэлэй ойе арад зонинь ажалай ехэ амжалтаар угтажа байна. Аха дүү совет бүхы арадуудай, нэн түрүүнород арадай алибаа туһаламжын ашаар туйлагдаһан ажалайнгаа дүнгүүдые эдэ үдэрнүүдтэ Аджарийн ажалшад гаргана. Иимэ оролосоо ажалайнгаа түлөө энэ республика дээдын шагнал хайра — Ленинэй орденоор шагнагдаа.

Аджарийн АССР-эй түүхэ болон мүнөөнэй байдал, саашанхи зорилгонууд тухай Аджарийн журналистнуудай — «Сабчота Аджара» («Советская Аджария») газетын хүдэлмэрилэгшэдэй хөөрөө уншагшадай анхаралда табинабди.

ҮҮРЭЙ ТОЛОН ТЭЭШЭ

Батумиин революционно хүдэлөөнэй түүхэһээ

Город бүхэн өөрын түүхэтэй байдаг. Аджарийн АССР-эй ниислэл — Батуми хото революционно ехэ түүхэтэй город юм. Энэ городой пролетариат хаанта засагай харата мунхаг гурим ёһодо эсэргүүсэн бодожо, олошон арадые капиталистнууд болон помещигүүдэй хара һабарһаа сулөөлхын түлөө тэмсэлдэн байна.

1895 ондо элитэ социал-демократууд Г. Франчески, К. Чхеидзе, С. Согорашвили, И. Лузин гэгшэд Батуми ерэжэ, политическэ хүдэлмэри ябуулһан, тэрэ үедэ энда байһан ажалмаршадтай, түрүү үзэлтэй интеллигенцитэй холбоо барисаа байгуулһан юм. Тэрэл жэлдэ түрүүшын марксис кружок байгуулагдаа һэн. Энэнь В. И. Ленинэй хүтэлбэрилжэ байһан «Хүдэлмэришэн ангиие сулөөлхын түлөө тэмсэлэй союз» гэжэ Петербургдахи кружогтой холбоотой болоһон юм. Энэ сагһаа эхилжэ, агуу багша Батумидахи хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнтэй холбоотой болоһон һэн. Саашадаа энэнь улам ургажа, түүхэтэ шанартай болоо.

1897 ондо энэ кружогой гэшүүд «Коммунис партиин манифестые» грузин хэлэн дээрэ оршуулаад барлажа, Грузин городуудаар тараагаа. Иигэжэ К. Марксын, Ф. Энгельсын мэдээлэ эгээн түрүүн грузин хэлэн дээрэ оршуулагдаа бэлэй.

20-дохи зуун жэлэй эхээр Ленинэй хэтэдэ мүнхэ суртлал олон дэлгэрэжэ, удаань ехэ дүлэн болоо, хүшэнай байдалые хамажа абаһан юм.

1901 оной декабриин 31-дэ Батумиин социал-демократическа круудай конференци татагдаа бэлэй. Энэ дээрэ РСДРП-гэй Батумиин комитедэй хүтэлбэрилхэ орган түрэгдээ. Энэ комитет мартын 9-дэ хүдэлмэришэдэй политическэ ехэ жагсаал эмхидхэбэ. Энээндэнь 6000 хүн хабаадалсаһан юм. 1902 оной мартын 9-дэ болоһон Батумидахи демонстраци хадаа, хүдэлмэришэн ангиин хубисхалаа тэмсэлэй гайхамшаг жэшээ боложо үгөө. Энэ ошон Закавказидахи хүдэлмэришэд болон тариашад олониитые бултынь хүгжөөгөө һэн. Батумидахи үйлэ хэрэгүүдэй суурһан бүхы орон дотор дэлгэрэжэ, Бүхэроссин политическэ удха шанартай болоһон юм гэжэ хожомынь М. И. Калинин бэшэһэн байдаг.

Мартын 9-һөө хойшо Батумида хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн олонитын шэнжэтэй болоо һэн.

1902—1903 онуудай Батумидахи революционно хүдэлөөндэ ленинскэ «Искра» үндэр сэгнэлтэ үгөө һэн. Харин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй үнинэй центрнүүд болохо Петербург, Москва, Киев, Харьков, Одессада нимэ үргэн дэлисэтэй жагсаал 1902—1903 онуудта эмхидхэгдэжэ шадагдаагүй юм. Энэ талаар Батумидахи комитет ехэ юумэ хээ...— гэжэ «Искра» газетэ тэмдэглэһэн байдаг.

«Искра» газетэ тарааха хэрэгтэ Батумидахи комитет ехэ юумэ хээ. Энэ газетын матрица Женевэһээ нюусаар Батумяар дамжуулан Росси асараад, Бакугай «Нина» гэжэ нюуса типографида барлуулхаа эльгээдэг байһан. Марсель—Батуми — Баку гэһэн замые В. И. Ленин зоҺёоһон юм. Батумиин комитет РСДРП-гэй II съездэ хабаадаһан.

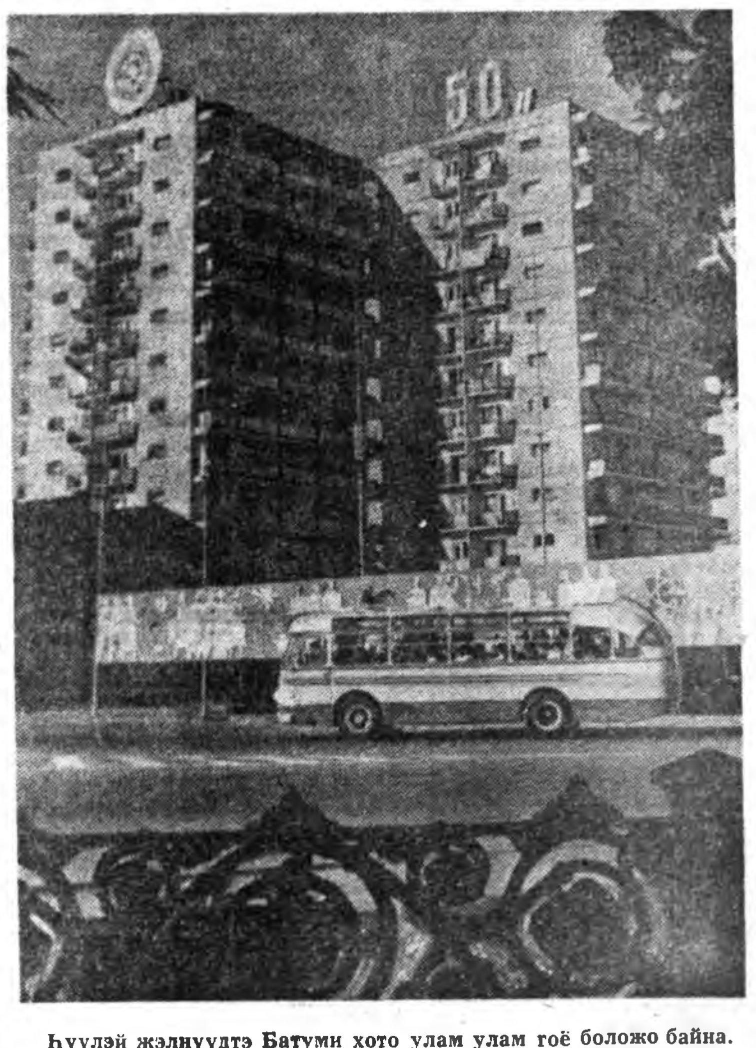
Дулаэтэ 1905 оной үдэрнүүдтэ Батумиин олон үйлсэнүүд баррикадануудтай болоһон байна. Зэбсэгжэһэн хүдэлмэришэд хаанта засагай харгалшэдтэй улаан шуһаяа адхан тэмсээ. Эдээндэ мүнхэ дурасхаал болгон, городой олон газартань хүшөө табигдаһан, тусхай тэмдэгүүд хэгдэнхэй.

Революционно хүдэлөөнэй шэнэр дабаһан бодоходо, Батумиин большевигүүд Грузиин пролетариадай хүдэлөөнэй манлайда ябалсаа. Октябриин социалис революциин һүүлээр эдэнэр илангаяа ехэ юумэ хээ. РСДРП(б)-гэй Батумидахи комитедэй тоггоолой ёһоор, 1917 оной ноябрьда ревком, хүдэлмэришэн, тариашадһаа бүридэһэн Улаан гвардиин отряд байгуулагдаа һэн. Сагаантан, меньшевигүүдтэй тэмсэхэ, городые хамгаалха хэрэгтэ энэ отряд ехэ үүргэ дүүргэһэн.

1920 ондо болоһон Майн 1-нэй ехэ жагсаал Аджарида Совет засагай илан мандаха һүлдэ тэмдэгынь болоо. Энээндэ 25 мянган хүн хабаадажа, К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Ленинэй дүрэнүүдые барихад, «Совет засаг мандаха болтогой!», «III интернационал мандаг ла!» гэһэн лозунгнуудые хашхаралдажа ябаа һэн. Энэ жагсаал Аджарида социалис революциин илан мандаха хэрэгтэ шиидхэхы удха шанартай байһан юм. Иигэжэ 1921 оной мартын 18-да Аджарийн ажалшан арад Коммунис партиин ударидалга доро Улаан Армиин 11-дэхи отрядай туһаламжаар дайсадаа дараажа, Совет засаг тогтоого һэн. Грузиин Ревкомой түрүүлэгшэ Филипп Махарадзе үгэлөөдэрынь Аджарийн ажалшадые гайхамшагта амжалтаар амаршалаа. Совет Конституциин ёһоор, Аджари автономито республика болохо гэжэ тэрэ тэмдэглээ һэн.

1921 оной июлиин 16-да Грузиин Ревкомой гаргаһан декредэй ёһоор, Аджарийн Автономито Совет Социалис Республика байгуулагдаа. Иигэжэ Аджарийн эрхим хүбүүдэй, зол жаргалай түлөө тэмсэгшэдэй, үүрэй толон тээшэ зорин урагшаа тэгүүлэгшэдэй хүсэл зориг бэелүүлэгдэһэн бэлэй.

Г. ШАРАШИДЗЕ.



Һүүлэй жэлнүүдтэ Батуми хото улам улам гоё боложо байна. Олон дабхар гэрнүүд бодхоогдоно. Мүнөө нимэ байшангууд арбаад шахуу болоо. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Акакия Церетелиин нэрэмжэтэ байрын гэр харанат.

ДЭЛХЭЙН БҮХЫ ОРОНУУДТА ЭЛЬГЭЭГДЭНЭ

Манай республикын продукци гансал манай орондо бэшэ, мүн хилын саанашье мэдээжэ болонхой. Дэлхэйн 46 гүрэндэ эльгээгдэнэ.

Хилын саана эльгээгдэхэ уһан доогуур ябаха далитай түрүүшын катер 1962 ондо Батумиин судна барилгын заводто бүтээгдэ һэн. Энэ катер Совет Аджарийн тамгатай, сүлөөтэ арал—хубисхалта Куба эльгээгдээ һэн. Уһан доогуур тамараха далинуудтай катернууд мүнөө олоор гаргагдаһаар болонхой. Эдээнэй 55 процентнь хилын саана эльгээгдэдэг юм.

Батумиин судна бүтээгшэдэй катернууд дэлхэйн выставкэнүүд болон ярмагуудта олон удаа табигдаһан байна. Копенгагенда болоһон совет худалдаа наймаанай выставкэдэ эдэнь табигдаа бэлэй. 1963 ондо болоһон Салоникскэ, удаань 1964 ондо Измирэй, 1965 ондо Таиландахи выставкэнүүдтэ катернууд харуулагдажа, үндэр дээдэ сэгнэлтэдэ хүртөө һэн. Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын, Американ Холбоото Штадуудай, Италиин, Францин, Югославиин болон бусад оронуудай захил Батумиин судна бүтээгшэд дүүргэдэг болонхой.

1956 он. Вьетнам. Фу-То гэдэг провинци. Республикын залуу ажахын сайн түрүүшын хоёр фабрикын түхеэрэлгэ хабсаргахын тулада слесарь-хабсаргагша Г. Петренко гэгшые Батумиин машина бүтээлгын завод эльгээһэн байгаа. Хоёр жэлэй соо мэргэжэлтэдтэй сугтаа энэ хүн хурьган хара сай хэдэг түхеэрэлгэнүүдые тодхоһон байна. Вьетнамай сайн фабрикануудай олонхи түхеэрэлгэнүүд болон машинанууд Батумиин машина бүтээлгын заводто бүтээн гаргагдаһан.

Батумиин машина бүтээгшэдэй коллективүүд мүнөөшье Вьетнамай сайн промышленностиие шефтэ абаһан шэгээрэ туһалжа байдаг. Шэнэ фабриканууд машина, түхеэрэлгэнүүдэй запасной частинуудые жэл бүри Вьетнам руу эльгээдэг юм.

Электромеханическа, «Электроприбор» гэдэг хоёр завод эхиршүүл — хоюулаа 1959 ондо байгуулагдаһан. Энээнһээ хойшо гурбахан жэл болоод байхадань, эдэнэй продукци дэлхэйн далайгүр дээрэ гаргагдаа һэн. Машинын шүрэб бүхэнние һайса мэдээхэ болоһон, машина бүтээлгын талаар түгэс хүгжэнги Венгрийн продукциие эльгээжэ эхилээ һэмди. Удаань, 1963 ондо Индонези ба Египедтэ, Монгол орон ба Гвинейдэ, Куба, Сомали ба Ирагта 20 электрокрануудай эльгээгдээ һэн. Һүүлээрнь Арабуудай Нэгэдэмэл Республика, Инди, Болгари, Афганистан, Алжир гэхэ лэ, олон гүрэнүүдтэ иимэ продукци эльгээгдэбэ. Гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ хилын саана 45 иимэ машина эльгээгдээ. Батумиин «Электроприбор» заводой продукци мүн лэ дэлхэйн олон оронуудта худалдагдана. Европын, Урда Америкын, Азиин оронуудта энэ заводой бүтээн гаргадаг лабораторно түхеэрэлгэнүүд эльгээгдэнэ.

Батумиин кофеинэй завод манай орондо ори ганса юм. Эндэ бэлдэгдэһэн эм дом олон лэ хүнүүдтэ туһалһан байха даа. 1961 ондо түрүүшынхэе бодото кофеин хилын саана эльгээгдэжэ эхилээ. Тэрээнһээ хойшонхи жэлнүүдтэ мүн ондоо эмүүд хилын саанахи гүрэнүүдтэ эльгээгдэдэг болоо һэн.

«Баку—Тифлис» гэжэ нефть урадхуулхаар соргонуудай татагдаһан тухайда таанад гэээтэ уншаа һэн гүт? Батуми хүрэтэр татагдаһан гэээл иимэ нефтепровод тухай һаядаа уншаат даа. Энэ хадаа, дэлхэйн хүгжүүрнтэ гараха арга олгохо юм» гэжэ В. И. Ленин РКП(б)-гэй Х съезд дээрэ хэлэһэн байдаг. Баку—Батуми гэжэ нефтепровод татагдаад, түрүүшын табан жэлнүүдэй үедэ баригдаһан түрүүшын томо предприятинууд болохо Батумиин нефть болбосоруулдаг заводой ашаглалгада оруулагдахада, агуу багшын хэлэһэн эдэ үгэнүүд дүүргэлтэ болоо һэн. Нефть ашаадаг Батумиин далайн портдо харин болон совет суднанууд ерэжэ тоггоодог болонхой. Дэлхэйн хори гаран гүрэнүүдтэ Батумиин нефть абашалагдана.

Үнгэрһэн табан жэлэй үедэ байгуулагдаһан Грузиин далайн пароходствын суднанууд дэлхэйн хорин хоёрон гүрэнүүдэй портдо ошожо орондог болоһон байна. Харбээ пароходствын эмхидхэгдэһэн 1967 ондо 650 мянган тонно нефтиин зөөгдэһэн байгаа һаа, 1970 ондо эндэ арадай ажахын ашаа шэрэлгэ 4 миллион тонно болоо гэхэ гү, али мүнгэнэй оршо 10 дахин ехэ болоо.

Германиин Демократическа Республика, Германиин Федеративна Республика, Польшо, Марокко, Алжир болон бусад олон гүрэнүүдтэ Грузиин сай, Финляндида—цитрусүүд Аджарийһаа эльгээгдэнэ.

Совет Аджарийн экономическа харилсаа холбоон жэл ерэхэ бүри улам улам үргэдэжэ байна. Республикын промышленностиин, хүдөө ажахын продукци бүхы далэйе эльгээ боложо байна.

А. ДАРСАВЕЛИДЗЕ.

ТОО, БАРИМТАНУУД

☆ Республикын промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд продукци үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха наймадахи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид — 1970 оной ноябриин 11-дэ дүүргээ. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада 40 миллион түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур худалдагдаһан байна. 1965 онойхитой сасуулбал, промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 42 процентээр ехэ болоо, ажалай бүтэсэ дээшэлүүлхэ, олзо оруулха, продукциин өөрынь үнэ хямдаруулха даабари үлүүлэн дүүргэгдээ.

☆ Совет засагай тогтоһын урда тээ Аджарида гэбэл, цитрусовэ ургамал оройдоол 500 гектарта тарилдаг байгаа. Мүнөө 14500 гектарта эдэ ургамалнууд таригдадаг болонхой.

☆ Үнгэрһэн табан жэлэй туршада сай ургуулагшад 181526 тонно эрхим шанартай сайн набшаһа суглуулжа, гүрэндэ худалдаа. Энэнь табан жэлэй түсэбөөр харалагдаһанда орходоо 16160 тонноор ехэ болоно. Цитрусовэ ургамал ургуулагшад мүн лэ һайнаар хүдэлөө. В. И. Ленинэй 100 наһанай ойн жэлдэ эдэнэр 81 мянган тонно алим жэмэс гүрэндэ худалдаа гэхэ гү, али түсэбһөө гурба дахин ехые үгөө.

Джочо гэжэ горхоной хоёр тээгүүр Аджарискали гэжэ газарта Эрге Хельвачаурска районой олон намбартай томо ажахы һуурижанхай. Энэ ажахы В. И. Ленинэй нэрэ зэрэглэгдэһэн.

Энэ колхоздо республикын солото сайшаан, гайхамшагта хүн, Гугули Юсуповна Чанидзе ажаһуудаг юм. Коммунист. КПСС-эй XXIV съездэй делегат. Социалис Ажалай Герой — иимэ солотой эхэнэр 27 жэлэй туршада бааатар габьяата ажалаараа түрэл нютагаа, колхозоо суурхуулжа яваа юм. Энэ сагсоо энэ доогуур абажа тоолохоодо, Гугули Юсуповна 100 тонноһоо ехэ сайн набшаһа суглуулһан байха.

СУСАРШАГҮЙ ХҮСЭЛ ЗОРИГ

ПАРТИИН ГЭШҮҮН ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

Гугули эдир залууһаа, бүри 12-тойһоо эхилжэ хүдэлһэн хүн. Тиихэдэ Эсэгэ ороной хамгаалгын Агуу ехэ дайн боложо байгаа. Иимэ эрхим үедэ энэ сагта колхоздо хүдэлмэриинш ехэ хэрэгтэй байдаг һааб даа. Сайн плантацида абашалсаһаар Гугули багахан колхозой бригадада абаһанаа... Тэрэ үедэ үетэнииинь сайн набшаһа суглуулахаа олоорoo гараһан байгаа. Удаашаа сүглуулһан набшаһаа манай бригадирта тушааба. Тингэжэ бүхы набшаһааныь эрхим шанартай байхадань, бригадир ехээр һайшаа бэлэй. Иигэжэ зунайнгаа амжалтан үедэ колхоздоо ерэжэ, түрүүшынхиеэ байгша гэжэ бригадир басагаа хандаа һэн.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо Гугули басагаан сай сулгуулдаг болоо гэжэ байдаг шиидэһэн юм. Ажалайнгаа эрхим мастер болоһон, нютагтаа хүндэтэй болоһон Фадима Тедорадзе, Сабет Чанидзе, Шорет Горгошадзе болоһон бусад мэтэ уран бэрхээээр мэргэжэ шудалһаб гэжэ басаган хүсэбэ.

Колхозой ветеран Фадима Тедорадзе тэрэ саг тухай иигэжэ хэлэдэг: Гугули миниин хараһаар лэ байтар ниигэжэ ургаагшал даа. Ялас гэһэн нюдэтэй, соггой шуран энэ басаган ажалалхадаа жэгтэй бэрхэ һэн.

Долоон класс дүүргэмсээрээ, Гугули басаган колхозой правлениида ерэжэ, участок эрээ һэн. Басаган хүсэлые һайшаан үгтөө. 0,2 гектар газар таһалжа үгөө. Тэрэл жэлдээ энэ басаган колхозой эрхимүүдэй нэгэн боложо гараба. Гугули Чанидзе ороддосотойгоор худалжа, эрхим ажалтануудые туйлаа, плантаци харууһалха, сайн набшаһа суглуулха түрүү онол аргада ехэ хананнгаар һэн.

Жэлһээ жэлдэ энэ басаганай участогай сайн набшаһанай ургаса нэмэжэл байба. Гектар бүриһөө 8—10 тонно набшаһа суглуулха гээшэнь хүбшэн хэрэг болоо. Тингээшэ һаань, тэрэ үедэ эды шэнэн ургаса абадаг хүн колхоздонь үсөөн бэлэй. Тиихэ мүртөө, тушаадаг сайнь набшаһан тон эрхим шанартай байдаг һэн. Эдээшэһэн набшаһадые тэрэ доронь суглуулха гээшые Гугули ёһо заншал болгоһон юм. Энэ гүримаа залуу хүнүүдтэ мүнөөшье заажа үгэдэг. Энэ үе соо Чанидзиин арга дүршэлдэ ниилээдгүй олон хүн һураһан байһа.

1956 ондо Гугули Юсуповна Ленинскэ партида ороо бэлэй. Далаһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадаг, зорибондоо залтагүй хүрэдэг энэ эхэнэр коммунистын нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ ябахаар бэлэн байһанаа харуулба. Үшөө хахад гектар участок нэмэжэ абаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ бүришье ехэ амжалта туйлаа. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе угтуулан, дэвшэлүүлэгдэһэн эрхим үүргэ абаа һэн. Өөрыгөө 8 участокһоо 8200 килограмм сайн набшаһа суглуулаа. Энээнһээ өөрынгөө участогһоо 9 мянган килограммаһаа бага бэшэ набшаһа суглуулха уялгатай. Энэнэ бэелүүлхын тулада мүнөө шаргаһан тэмсэжэ.

Коммунист Г. Чанидзе нииитын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Грузиин КП-гэй Аджарийн областной комитедэй гэшүүнээр һунгагданхай, районой болон сельскэ эхэнэрнүүдэй комитедүүдэй гэшүүн, колхозойгоо партийна организациин бюрогой гэшүүн юм. Хэлэвачаурска тосхоной поселковой Советэй депутат һэн тулада Гугули Юсуповна хүдөөгэй харгы болбосон түхэлтэй болгохо, сай суглуулагшадта һарабша хүүлэхэ үүсхэл гаргаа.

Гугули Чанидзе Аджарийн областной партиин XXXII конференци дээрэ Грузиин Коммунис партиин XXIV съездэдэ, мүн КПСС-эй XXIV съездэдэ делегадаар һунгагдажа ехэ зол хайрада хүртөө.

Манай ороной коммунистнуудай ехэ хуралдаанай боложо байха үедэ Аджарида иимэ мэдээсэл абтаба: хүдөө ажахын үйлэдбэри хүгжөөхэ хэрэгтэ, газар тариаланай, мал ажахын продуктнуудые гүрэндэ худалдаха табан жэлэй түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ гайхамшагта амжалтануудые туйлаһанайнгаа түлөө ороной колхозно тариашадай эрхим түлөөлэгшэдэй тоодо орожо, Гугули Юсуповна Чанидзе СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указай ёһоор Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Үбсүүндэ алтан одон Ленинэй ордон хоёрые зүүлгэһэн, Гугулимнай урма зоригтой, саашадаа улам һайнаар хүдэлхэ хүсэлэнтэй партиин съездһээ бусажа ерээ һэн.

— Съездын хараалһан зорилгонуудые бэелүүлхэеб! — гэжэ хэлээд, сайн набшаһа улам ехэ суглуулхын түлөө сусаршагүйгөөр хүдэлжэ оробо.

Зохёон байгуулхы ажал — Гугулиин бүхы ажабайдалынь болонхой. Хэһэн юумээ һайса мэдэжэ, зорилгондоо хүрэхэ хүсэлэнтэйгөөр хүн хүдэлхэдөө, ямар ехэ юумэ бүтээжэ болохо гэжэ коммунист Гугули Чанидзиин үльгэр жэшээ харуулна.

М. МШВИДОБАДЗЕ.



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ГУГУЛИ ЧАНИДЗЕ НҮХЭДГЭЕЭ СУГТАА БАЙНА.

В. БАБАЯНАЙ фото.

ДОЛООН ГАЙХАЛ

Аяншалгын зүргөөр

«Үшөө бүхэли арбаншье жэл болоогүй байгаа, манай Батумиин город Европодохи бүхы субтропигүүдэй байгалиин, культурын ёһото шэмэг болохо бэлэй», — гэжэ урдань байһанаа болохо байха гэжэ би сэдьхэл байгалиин шүхэмүүн гээ... Ганса Россшэ Европын бүхы субтропигүүдые эрьегэшье бэшэ, мүн нимэ үзэсхэлэнтэй байгалиин Европын бүхы субтропигүүдые эрьегэшье бэшэ эрьегшэд энэ эрьег хараад олон хүнүүд гайхадаг, гоёшоохо байха», Батумиин ботаническэ саад байгуулагша, орондой алтэ эрдэмтэ, профессор А. Н. Краснойой хэлэһэн үгэнүүдые дурдадаг.

Энэ саадынь мүнөө Грузиин ССР-эй Наукануудай академиин мэдэлдэ ороһон. Батумиһаа арбаад модоной газарта. Ногоон аргада энэ саад байгалиин гоё һайхан газарта туйлаһан юм. 112 гектарта бүхы дэлхэйн зах хизаарһаа асаржа тарилһан 5000 ургамал энэ ургажа байгаа. Эдээнэй 3000-гаашинь модон юм. Субтропигүүдэй энэ музей соо тэн шухаг модоны хашалгуудай ургажа байна. Жэшээнь, хэдэн мянган жэлдэ ургадаг, метр хахад, тон хоморой секвоя гэжэ модо энда хаража болоно. Ганкобийба гэжэ эртэ урда сагай модон, таглаа хэдэг дүб, камфорина модон, заанай пальма, эвкалиптын эвкалипт, алдаб янзын цитрусовэ модо эндэ набша намаагаа, үрэ жэмэсээ дэлгэрэжэ һуудаг.

Совет засагай жэлнүүдтэ ботаническэ саад научна томо эмхи зургаан болонхой. Субтропическа ургамалнуудай шухала шухала һалбаринуудые хүгжөөн дэлгэрүүлхын тулада ботаническэ саадай хүдэлмэрилэгшэд оролдожо байна. Гадаадын олон гүрэнүүдэй ботаническэ саадууд, эрдэм шэнжэлгын эмхи зургаануудтай түс садидай коллектив холбоо барилжа хамта хүдэлдэг.

Манай ороной бүхы хизаарнуудһаа олон мянган аяншалагшад энэ саад ерэжэ харадаг. Ургамалнуудай гоё һайхан шэнжэлэлтэй. Бэрээнэй 9 сагаһаа зоной хубаа Австралиин, Гималай, Зүүн-Урда Азиин, Хойто-Америкын, Мексикын, Чилиин, Дундада далайн, Кавказай алдаб янзын ургамалнуудай дээжэнүүд — субтропическа, тропическа ургамалнуудай суглуулбари эдэ таһагуудтаһан табилатай.

Батумиһаа далайн эрьеэр зүүн зүгөөр саашаа гэшэ сэхэ татагдаһан дардам харгы суранзан мэтээр зонииие татадаг юм. 1883 ондо энэ сэсэрлиг байгуулагдаһан, оролой агууехэ драматург А. Н. Островский энэл жэлдэ энэ эрьедэ хараһан байдаг.

Һүүлэй үедэ энэ саад үргэдхэгдөө, гоё һайхан болоо. Бүришье һаяхан шэнэ эстрада, радиоузел ашаглалгада үгтөө. Паркда ороход үүдэн тэмь, Шаумянай үйлсэдэ хүн шүбүүдай нуур тоггоогдонхой. Энэ нуурта заахай бага хүдэрнүүд һэлыдэг. Үүдэнэй бүхы бэш бол бии болоо— зургаан хара хун шубууд, хоёр сагаан шубууд тамаржа ябана.

Багашуулай амарха газар аминдаа, баһа өөһэдын нууртай. Энэнь городой тэг дунда, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ далайн эрьеын парк соо юм. «Пионер» гэжэ бишыхан пароход эндэхэн нуур соогуур тамарһа ябадаг. Эндэхэ ябадаг албатадматросһоо капитан хүрэтэрөө хүү пионернүүд юм.

Далайн эрьедэхи, мүн пионерэй паркнуудай нэгэ захада, Хара далайн эрьедэ хоёр дабхар сагаан байшан ялайн харагдадаг. Үглөөнһөө үдэшэ болотор эндэ хүн зоной ябадал, аяшалагшад байдаг. Энэ хадаа «Батумиин аквариум» гэдэг тэрэ гэээд ороходотнай, уһанай өөрой амитанай шэмэг хараха... Энэ амитадай табан арба... далайн дэлхэйн эмгэй үзүүлэгдэнэ. Энэ хадаа... Анханайнь эрэгдэ байдада дутэрхы байхадаа, Индиин океанай Каспиин далайн тюленнууд, Хара далайн акуланууд, сазан, лосось гэхэ олон янзын амитад хашалгүй тамаржа байха юм. Грузиин уһанай, мүн далай болон океанууд 45 янзын загаһад Батумиин аквариумда бии.

Советскэ Союзда түрүүшынхеэ дельфинүүдэй байха газар энэ байгаа. Энэ барилгын дүүрэнхэдэ, харуулалгынь зал жэгтэй һонин газар болохо, тиихэдэ аквариумай түршалгын бааза иилээд үргэдхэгдэхэ юм. Эндүүрэгүйдэ, түршалгын лэ бааза бии болохо. Далайн загаһанай ажахын ба океан шэнжэлхэ эрдэм шэнжэлгын бүхэсоюзна институтэй Грузидахи отделени мүнөөхи хоёр дабхар сагаан байшан соо байдаг юм. Далайнууд болон океануудые бузарлалгаһаа, иланга нефтиин элдэб зэхин бүһэлгүүдһээ аршалха талаар ехэ шэнжэлэлгэ хэгдэжэ байдаг.

Аджарийн хада уулануудта, Кинтриши гэжэ голой хабшуу соо ретлика соогоо ори ганса Кинтришскэ заповедник бии юм. Энэнэй үргэмалта аймаг жэгтэй баян даа—7000 гектартань понтиин рододендрон тойшье, майн розо сэсэгтэйшье дайралдахат. Энэ заповедникта 1600 янзын элдэбын ургамал таригданхай. 4300 гектартань үнэтэ модо — бук, 1200 гектартань каштан, 323 гектартань хасуури модон, 126 гектартань хара ольхо гэдэг модон, һамарта модон, тисс, сэндэн, хүшэ гэд олон түрэлэй модод бии.

Заповедникэй амитад баһал олон, ... Хүрин баабгай, үнэгэн, халиун, доргон, куница, ойн мии, табигта амитадһаа—гүрөөһэн, бодон гахай гэхэ мэтэд дүүрэн даа. Заповедник соо шубуун мүн лэ олон. Кобулетскэ районой Чахати гэдэг һууринда эмхидхэгдэһэн заповедник музей соо эдэ ургамалнууд болон амитадай дүрэнүүд табигтай юм.

Гадна энэ заповедник соо эртэ урда сагай дурасхаал-хүүргэнүүдэй, церквиин дүрэ хаража болоно.

Манай элинсэг хулинсагууд үни удаан сар соо ехэ барилга хэдэг, хотонууд болон хүдөө нютагуудай элдэб барилгануудые мэдээгээр байһан шуу. Эдээнэй оюун бодолоор, уран гараар бүтээгдэһэн бүхы зүйлнүүд бүгэдэ арадай дурлалдаг, хүндэлдэг нэгэн газар болонхой. Шулуунда болон бусад юумэндэ хэгдэһэн элдэб угалзанууд арад зоной сонирхол түрүүлдэг юм.

Аджарийн зургаан гайхал тухайда хөөрэбэбди. Долоодохи гайхалынь өөрөө Аджари юм. Сэсэг ногоогор бүрхөөгдэһэн, элүүрые сахилгын орон дайда болоһон республика гэхэ соо эмт хүнүүд булта мэдэхэ ёһотой. Амаралтын байшангууд, санаторинууд, пансионадуууд, туристскэ базанууд, курортнуудаар бүрхөөгдэһэн энэ республика гэжэ байһал хүн мэдэхэ бээзэ.

Л. КАТАМАДЗЕ.

МАЛШАД, ЗОН ХААНАБ, ТЭНДЭ — КИНО

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай аймагай кинофикациин хүдэлмэрилэгшэд түсэб, уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэнэ, ажал хүдэлмэридөө һайн үрэ дүнгүүдые туйлажа байдаг юм. 1970 ондо хүн зониие хангаха талаар түсэбөө 124 процент, мүнгэ суглуулха түсэбөө 118 процент дүүргэһэн байнабди. Тиигэжэ манай аймагай кинофикациин таһаг 1970 ондо СССР-эй Кинематографиин гүрэнэй комитедэй ба соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотада, хододоо хадагалагдажа байха вымпелдэ хүртэһэн байна.

Социалис мүрысөөнэй энэ жэлэй түрүүшын кварталай дүнгүүдээр арадай ажахын туйлалтануудые харуулһан выставкэдэ ошохо путёвконуудаар шагнагдажа, «Победа» колхозой клубта ажалладаг киномеханик Санжей Доржиев бидэ хоёр Эхэ оронойнгоо нииcлэл Москва ошожо ерэбэбди.

Манай аймагай түб Закаменск хотодошье, хүдөө тосхонууд болон хүдэлмэришэдэй һуурин газарнуудташье ажал хүдэлмэридөө оролдосотой шударгыгаар хандадаг киномеханик олон. Тэдэнэй дундаһаа Санжей Шультимович Доржиевые, Хамниин соёлой байшанда ажалладаг киномеханик Ольга Мигмировна Тубшиновае тон түрүүндэ дурдаха хэрэгтэй. Эдэ нүхэд дааһан ажалдаа харюусалгатайгаар хандажа, һараһаа һарада, кварталһаа кварталда түсэбүүдээ холо улүүлэн дүүргэжэ байдаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ С. Ш. Доржиев тоогой талаар хүн зондо кино харуулха, мүнгэ суглуулха түсэбөө 150—160 процент дүүргээ. Тус колхоз экономикынгоо талаар аймагай түрүү колхозуудай нэгэн болонхой. Нютагайнгаа зондо кино һайнаар харуулдаг, клубай, мүн ниитын бусад хүдэлмэринүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг Санжей Шультимовичай хубита колхозой ажал хүдэлмэриин амжалтада бии гэжэ хэлэлтэй.

Илангаяа манай соёл культурын хүдэлмэрилэгшэдэй түсэб, уялгануудаа дүүргэлгэ хамаг ажал ябуулгыемнай элирхэйлнэ, түсэб һайнаар дүүрэбэл хүдэлмэри һайнаар ябана гэжэ һанахын аргагүй. Манай нангин уялта, зорилго хадаа арад зониие аятай зохидоор, культурнаар, гүйсэд дүүрэнээр хангалга болоно. Энэ талаар һанаһан, зориһондоо хүрэнэбди гэхээр бэшэ. Зарим клубта, соёлой байшангуудта кино шанар муутайгаар харуулха, таһалха, соносхогдоһон сагтаа захалхагүй ушарнууд үзэгдэдэг. Һайн фильмүүдые уридшалан тунхаглажа, һайнаар соносхожо байбал, хүнүүд олоороо ерэдэг. Энэ талаар ажалаа һайнаар эмхидхэдэг киномеханигууд үсөөн. Бэлэдхэл һайнтай киномеханигуудаар дутамаг байһан ушарһаа зарим кино-түхеэрэлгэнүүдтэ киномеханигаар, тэрэнэй туһалагшаар тушаан болоһон хүнүүдые табиха ушар гарана. Эгээн энэ ушарһаа Үлэгшэнэй соёлой байшанда кино муугаар харуулагдана гэжэ гомдол, мэдүүлгэнүүд ородог болонхой.

Зарим тосхон, һуурин газарнуудта клуб багатай. Жэшээлхэдэ, хүн зоноор олон Михайловка тосхондо клубынь бага. Шэнэ баригдажа байһан клубынь хэдэн жэл соо дүүрэжэ ядашанхай. Шэнэ, һайн фильмүүдэй ерэхэдэ, хүнүүд клубтаа багтадаггүй. Хуртага, Енгорбой, Борто гэхэ мэтын тосхонуудта нэгэ аппарадтай кино-түхеэрэлгэ хүдэлнэ. Энэ ушарһаа частиин дүүрэһэнэй һүүлээр хүнүүд нилээд саг соо харанхыда хүлеэжэ һууха, ехэ сагаа бараха ушартай болоно. Эдэ тосхонуудта мүнөө шэнэ клубууд баригдажа байнхай. Тиигэхэдэнь КН—16 гэжэ хоёр аппарадтай болгожо, кино таһалгаряагүйгөөр гаргагдадаг болохо. Гадна Михайловкын соёлой ехэ ордондо үргэн экрантай КПГ—2Ш гэжэ шэнэ аппарат табигдаха.

Аймагай хүдөө тосхон, һуурин газар бүхэндэ кино харуулагдажа байбашье, холо байдаг малшад, механизаторнуудые нүүдэл киногоор хангаха хэрэг үшөөл муу байһаар. Зунай сагта колхоз, совхозуудай малшад хүдөөгөөр һууна. Хүдөө голнуудта ябажа дүтын гүүртэ, отарануудай малшадые суглуулжа, кино харуулжа байгаа һаа һайн байгаа. Санагын, Далахайн совхозуудта, «Дружба», «Коммунизмын зам» колхозуудта нарин лентэтэй фильмүүдые харуулха аппарадтай юм. Тэрэ аппарадуудай зариманиинь холын бэлшээридэ гараһан малшадта мүнөө жэл үшөөл хүрөөдүй байһаар. Харгы муу, транспорт дутамаг, киномеханигта сүлөө туха болохогүй гэхэ мэтын олон шалтагһаа энэ болоно.

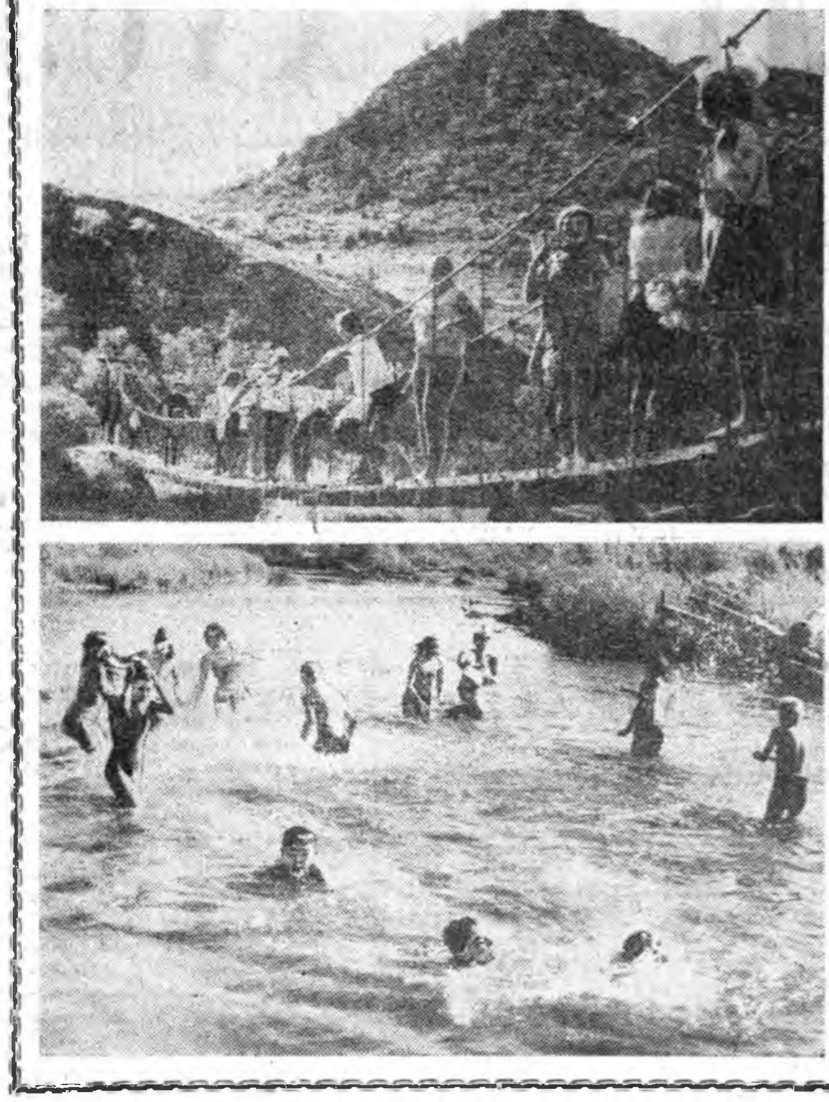
Мүнөө үбһэ хуряалга, ниитын малда тэжээл бэлэдхэл захалжа, хүдөө голнуудта звено, бригадануудаар ажаллажа байһан колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ нэжээд-хошоод дахиншье кино харуулха гээшэ манай шухала зорилго болоно. Энэ талаар нүүдэл автокинонуудай ябаха тусгаар график КПСС-эй райкомой бюро болон аймгүйсэдкомой заседани дээрэ баталагдаа.

Шэнэ табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлдэ ниитынгээ адууһа малда элбэг ехэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ, малайнгаа ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэһэн хүдөөгэй ажалшадые культурын талаар, тусхайлбал, киноискусстваар зохид соонь хангахын тулада манай хүдэлмэрилэгшэд оролдолгоёо гаргаха гэжэ найдагдана. Мүнөө үедэ, зунай сагта киногой хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго юуб гэхэдэ, ажалай хэгдэжэ байһан, зоной сугларһан газар бүхэндэ кино харуулгые эмхидхэжэ байха хэрэгтэй. Мүнөө гансал клубуудаа һахяад, тэндээ кино гаргаа болоод һууха бэшэ, хүдөө голнуудта—сабшалан, полинууд дээгүүр ажаллажа, отогложо байһан хүнүүдтэ ошохо хэрэгтэй.

Тиигэжэ ажалаа эмхидхэбэл, жэлэйнгээ түсэбые декабриин 26-да дүүргэхэ зорилгоёошье бэелүүлхэ, арад зоной һайшаалдашье хүртэхэ байһамнай сохом.

Кино гээшэ хамаг бүхы искусствануудһаа эгээ шухалань гэжэ В. И. Ленин хэлэһэн байна. Киногой хүмүүжүүлхы, болбосоруулхы, мүн һургаха үүргэнь тон ехэ. Хэрбээ мүнөө РСФСР дотор хүн бүхэн жэлдээ 20 дахин кино харадаг байгаа һаань, манай аймагта 30 дахин шахуу харана. Шэнэ табан жэлдэ аймагайнгаа хүн бүхэниие жэлдээ 40 дахин кино харуулха зорилго урдаа табинхайбди.

Б. ДОРЖИЕВ,
Захааминай киносетиин директор.



Үхибүүдэй зунай амаралта

САГАЙ ОШОҺОНШЬЕ МЭДЭГДЭНЭГҮЙ

Анаа голой эрьедэхи үзэсхэлэнтэ һайхан газарта «Хани барисаан» гэжэ лагерь оршодог. Эндэ жэл бүри хэдэн зуугаад үхибүүд амардаг юм. Мүнөө 117 пионер сугларанхай, үдэр, һүниин ошоһые мэдэнгүй эндэ сагаа хүхюунээр үнгэргэнэ.

Хүри улаан болотороо наранда дүрэжэ хүдэржэһэн хүбүүд, басагад һонирхолтой наада, зугаа үүсхэнэ, хатараар мүрысэнэ. Мүн спортын наадан нэгэтэшье таһарнагүй. Үдэшэ бүри түүдэг носоно. Тэрэнэй дэргэдэ заншалта ёһоороо сугларадаг, пионернүүдтээ вожатанар һонин зүйлнүүдые хөөрэнэ, шэнэ дуунуудые заана. Тиин үхибүүд олоншье, һониншье юумэ мэдэхэ боложо, лагерьһаа бусахань.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хориин аймагай пионернүүдэй «Хани барисаан» гэжэ лагерьта амарагшадай ээлжээтэ аяншалга.

Д. НИМАЕВАЙ фототекст.



Монголой Арадай армиин сэрэгшэд шэнэ техникэ, буу зэбсэг һайнаар шудалжа, өөһэдынгөө дайшалхы мэргэжэл үдэр бүри дээшэлүүлжэ байдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Монголой Арадай армиин Н-скэ часть. Дайшалхы ба политическэ һуралсалай отличник младша сержант Сүхэ-Баатар залуу сэрэгшэн Насаниие һургажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Һонирхолтой семинар

Түнхэнэй аймагай соёлшод Хэрэн тосхоной соёлой байшанда һаяхан сугларжа, ажал тухайгаа хөөрэлдэбэ. Семинарта клуб болон библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд сугларһан байна.

Хэрэнэй интернат һургуулиин багша Б. С. Егодуров, ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретарь В. Д. Шагдуров гэгшэд «Уласхоорондын байдал тухай» мүн залуушуулые Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлгэдэ зорюулагдаһан асуудалаар лекци, элидхэл семинар дээрэ уншаба.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө соёлшодой зорилго тухай асуудалаар Буряадай АССР-эй культурын министерствын ахалагша инспектор А. Д. Данилов дэлгэрэнгыгээр тогтожо үгэ хэлээ.

Клуб болон библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд тус тустаа секцинүүдээр таража, хэшээлнүүдые үнгэргэһэн, дүй дүршэлөө андалдаһан байна. Эндэ культурын министерствын методистка С. Дмитриева соёлшодой саашадаа хүдэлмэреэ яажа ябуулха тухайнь хөөрэжэ үгэбэ.

Ш. БАЙМИНОВ.

УРАГШАТАЙ НАЙМААШАН

Енгорбойн худалдаа наймаанай нэгэдэл байгуулагдаһаар балайшье үни болоогүй. Тиигэбэшье Захааминайнгаа аймаг соо суудагаранхай. Тус нэгэдэлэй магазинууд худалдаа наймаанай түрүү шэнэ онол арга ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлнэ. Жэшээлхэдэ, эд бараанай магазинуудай витринэнүүд уран гоёор шэмэглэгдэһэн, бүхы эд барааниинь дэлгээгдэжэ гү, али үлгэгдэжэ, олоной үзэмжэдэ табигдадаг болоһон байха юм.

30 гаран жэлэй туршада наймаашанаар хүдэлһэн Норжима Данзановна Очировае нэгэдэлэй директорээр табиха гэжэ РАЙПО-гой правлени нэгэн дуугаар шиидхэһэн байгаа. Дүй дүршэлтэй наймаашан энэ найдалыень гүйсэд харюулжа шадаа.

Норжима Данзановна бүхы магазинуудай хүдэлмэриие шэнэдхэн хубилгажа табяад, наймаашадта эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг болоһон, тэдэнэй дунда ябуулагдадаг ойлгууламжын хүдэлмэри зүб мүрөөрнь табиһан, хөөрэлдөөнүүдые саг үргэлжэ үнгэргэдэг, залуушуултай ажалайнгаа дүй дүршэл хубаалдадаг болоһон байна.

Норжима Данзановнагай ажалдаа амжалтатай ябаһыень нэгэ иимэ баримта гэршэлжэ үгэнэ. 1963 ондо РСФСР-эй потребсоюзай правлени «Совет эд хэрэглэгшэдэй кооперациин отличник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ тэрээндэ олгоо һэн. Мүн коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэй.

Эд бараа худалдан абагшадай эрилтэ гүйсэд хангаха хэрэгтэ Норжима Данзановна ходоо анхаралаа хандуулжа ябадаг. Нэгэдэлэй магазинуудта эд бараа асархыень хүлеэгээд һуудаггүй, харин өөрөө склад, аймаг хоорондын баазада ошожо, хэрэгтэй эд бараагаа шэлэн абадаг байха юм. Тиимэһээ Енгорбойн нэгэдэлэй магазинуудта эд бараан ходоо элдэб байдаг.

Эдэ бүгэдын ашаар тус нэгэдэлэй магазинууд эд бараанай эрьесын даабари һара бүри 112—115 процент дүүргэдэг болоо. Жэшээлхэдэ, хахад жэлэйнгээ түсэбые 5000 түхэригөөр үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

К. ДИМОВ.

СПОРТЫН ҺОНИН

◆СССР-эй арадуудай зунай табадахи спартакиадын һүүлшын табадахи үдэрэй туршада баскетболистнууд түгэсхэлэй наадаанда хабаадалсаха эрхын түлөө хоорондоо шангаар тулалдаа. Эхэнэрнүүдэй команданууд соохоо Латвиин, Россин Федерациин, Ленинградай, Литвагай, Украинын, Грузиин баскетболистканууд шалгаржа, түгэсхэлэй наадаанда түрүү һууриин түлөө тулалдаха болобо.

Эрэшүүлэй дунда үнгэргэгдэһэн наадаанда Украина, Москва, Литва, Белоруссии, Эстони болон Грузиин команданууд эрхимлэжэ, мүн лэ түгэсхэлэй наадаанда хабаадаха болобо.

◆Шатараар студентнэрэй дундаһаа дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн наадаанай табан уулзалга үнгэргэгдэбэ. Эндэ СССР-эй суглуулагдамал команда абажа боломоор хоринһоо 18,5 очкотой болоод, түрүүлжэ ябана. Эдэнэр Бразили, Израиль, Канада, Исландиин суглуулагдамал командануудые 4:0, США-гай шатаршадые 2,5:0,5 гэһэн тоотойгоор шүүһэн байна. Канадын команда 15,5, США — 13,5, Израиль — 12,5, Исланди — 11, Бразили — 8, Австри — 7, Пуэрто-Рико — 5, Колумбиин команда 4 очкотой.

Пуэрто-Рикын Маягуэс хотодо үнгэргэгдэжэ байһан энэ наадаанда эдиршүүлэй дундаһаа чемпион болоһон Ленинградай гроссмейстер Анатолий Карпов шадамар бэрхээр наадажа байна.

◆Олимпиин наадаанда хабаадалсаха СССР-эй суглуулагдамал командын футболистнууд Финляндиин Мяльмэ хотодо түрүүшын нүхэр ёһоной уулзалга үнгэргэбэ. Тиихэдээ эдэнэр үнгэрэгшэ жэлэй Швециин чемпионтой наадахадаа уулзалгаяа 2:2 тоотойгоор түгэсхэһэн байна.

Манай олимпиин наадаанай командые иимэ составтайгаар наадаа гэбэл: Кудасов, Серостанов, Журавлев, Худиев, Чохонелидзе, Зыказанян, Трошкин, Андреасян, Эштреков (Васильев), Кожемякин (Гончаров), Козинкевич гэгшэд болоно.

Хүүгэдэй үшөө нэгэ спортын һургуули Чукоткын Беринговскын тосхондо нээгдэбэ. Тус һургуулида гимнастикын, боксын, дүрэ барилдаанай, классическа барилдаанай, шайбатай хоккей наадаагаар секцинууд хүдэлхэ юм.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Израилиин Компартиин ЦК-гай Политбюрогой мэдүүлгэ

РИМ. (ТАСС). Эзэмдэлгэдэ ороһон Синайска хахад олтирог дээрэхи аэродромуудые НАТО-гой эзэрхэг түримхэй бүлэглэлэй мэдэлдэ дамжуулан үгэхэ гэһэн Израилиин правительствын дурадхалтай дашарамдуулан, Израилиин Коммунис партиин ЦК-гай Политбюро мэдүүлгэ толилбо.

Израилиин радиогоор үгэ хэлэхэдээ, тэрэ дурадхал обороны министр Даян оруулһан байгаа.

Америкын тагнуулай центральна управлениин директор Р. Хелмс гэгшын Израиль ерээд ошоһон дарынь Дүтын Зүүн зүгтэхи эб найрамдалда хоротой тэрэ дурадхал Даян оруулба гээд, Израилиин Компартиин ЦК-гай Политбюрогой мэдүүлгэ тодор тэмдэглэгдэнэ.

Синайска хахад олтирог дээрэхи баазануудые НАТО ба США-да үгэхые дурадхажа байхадаа, эзэмдэһэн газар дайдаяа бүри мүһэн, хэтын хэтэдэ булимтаран абахаар Израилиин засаг баригшад эрмэлзэжэ байнад. Эзэмдэһэн араб газар дайдые бүри мүһэн үбэршэлхэ гэдэг тэнэг политиканъ зүйтэй, бата бэхи эб найрамдал туйлаха хэрэгтэ һаад хэнэ, американ империализмын аша туһа харана, Израилиин арад зоной аша туһадань аюулгүй, амгалан тайбан байдалтай болохо хүсэлдэнь зүришэнэ.

Синайска хахад олтирогые НАТО-гой сэрэгэй бааза болгохо гэһэн Даянай дурадхалые Израилиин Коммунис парти буруушаана, дайн сэрэгэй политикые, американ империализмын балмад тэнэг аюулта ябуулгануудта Израилиин хабаадалсалгые эсэргүүсэн буруушаахыень оронойнгоо эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдые уряална гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнхэй. Эзэмдэһэн араб газарһаа Израилиин сэрэгүүдые гаргаха гэһэн ООН-ой Аюулгүйн Соведэй резолюциие бүхыдэнь дүүргэхын түлөө Израилиин Компарти шууд сэхээр тэмсэнэ.

Нгуен Тхи Бинь: бидэнэр бэлэмди

ПАРИЖ. (ТАСС). Хэрбээ США-гай правительствын бүтэмжэтэй һайнаар хөөрэлдэхэ юм һаань, бидэшье хөөрэлдөө хэхээр бэлэмди. Теэд американ эзэмдэлгые манда баадхахаяа элдэб эсын мэхэ гаргабалнь, тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ болонобди гэжэ Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын делегациие Париждахи зүблөөн дээрэ толгойлжо байгаа Нгуен Тхи Бинь «Жен Афри» гэжэ журналай түлөөлэгшэдэ мэдүүлбэ.

Эб найрамдалай шэнэ дурадхалнууд

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Париждахи хөөрэлдөөнүүдэй үедэ һая хэгдэһэн, Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын эб найрамдалай дурадхалнууд американ хэблэлэй гол анхаралда байһаар.

Тэрэ үүсхэлдэ һайнаар хандахыень Холбоото Штадуудай правительствые уряалха зуураа, «хөөрэлдөө хэжэ, эб найрамдал тогтооха гээшэ дай ходо хэжэ байһанда орбол һураггүй дээрэтэхэ. Дайнай вьетнамизаци миил арсалдаа зүрилдөөе унжагайруулха ябадалда туһална», — гэжэ «Нью Рипаблик» журнал бэшэбэ.

Урда Вьетнамай Республикын правительствын эбэй шэнэ дурадхалнуудай таарамжатай байһыень «Ю. С. Ньюс энд Уорлд Рипорт» журналшье мэдэрһэн байна.

Гэхэтэй хамта, мүнөөнэй байдалые ехээр хубилгахагүй гэһэн харюу үгэхые оролдожо, Париждахи хөөрэлдөөнүүдые США-гай правительство унжагайруулна гээд американ хэблэл тэмдэглэнэ.

РАБАТ. (ТАСС). Хоёрдохи Хасан хаанай хүтэлбэри доро болоһон заседани дээрэ Мароккын министрнүүдэй совет гүрэнэй аюулгүйе сахин хамгаалха сүүд байгуулха тухай хуулиин проект парламентын үзэмжэдэ табиха гэһэн тогтоол гаргаба. Гүрэнэй урбалта хэхэ гэһэн һаяын һэдэлгэтэй холбоотой бүхы шалтагаануудые шалгаха комисси байгуулагдаба. Үймөөндэ хабаадагшадай зоори хоёшол хуряагдажа абтаха гээд засагаархид соносхобо.

Нягтаар тоолоод үзэхэдэ, буудалдаанай үедэ Скират ордон соо Хасан хаанай түрэһэн үдэр тэмдэглэжэ байһан зоной дундаһаа 100 хүн алуулһан байба гээд МАП агентство мэдээсэнэ. Гадна үймөөндэ хабаадагша 168 хүн алуулба. Үймөөндэ хабаадалсаһан 500-гаад хүн хада мо-доор хоргодожо үргэжэлһөөр гэжэ хариин агентствэнүүд мэдээсэбэ. Рабадһаа Касабланк хүрэһэн харгы дээрэ сэрэгэй шалгалтын олон харуулнууд табяатай. Касабланк порт хаалгатай.

МАРОККОДОХИ БАЙДАЛ

Эбэй ёһоор шиидхэхэ гэжэ оролдохо

ПАРИЖ. (ТАСС). Индохитадай сэрэгэй байдалай һүүлэй үедэхи онсо шэнжэнь юун бэ гэбэл, американхидай диилдэһэн, Индохитадай арадуудай ехэ илалта туйлаһан ушар болоно гэжэ Париждахи зүблөөндэ хабаадалсагша ДРВ-гэй делегациин ударидагшын тусхай советник, Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Ле Дык Тхо «Нувель обсерватер» гэжэ газетын түлөөлэгшэдтэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ.

Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын делегациин Париждахи зүблөөн дээрэ гаргаһан эб найрамдалай шэнэ үүсхэл тухай хэлэхэдээ, арсалдаа зүрилдөөе эбэй ёһоор шиидхэхэ гэһэн һайн һайхан хүсэлэй бии байһыень тэрэ үүсхэл харуулба гэжэ тэмдэглэбэ.

США-гай харюу үгэхэ сагынь ерээ

ПАРИЖ. (ТАСС). США-гай президентын национальна аюулгүйе сахиха асуудалаар тусхай туһалагша Генри Киссинджер июлиин 13-да Парижда тон яаралтайгаар ерэбэ. Тэндэ ерэжэ, Вьетнамай асуудалаар хэгдэжэ байгаа зүблөөндэ хабаадалсагша США-гай делегациин гэшүүдтэй хөөрэлдэһэн байба. Тэрээниень американ тала ехээр нюуна.

Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын Париждахи зүблөөн дээрэ дэбжүүлэн табиһан 7 пункттай эбэй дурадхалнуудта США-гай талаһаа үгтэхэ харюу Парижда тэрэ Киссинджер зүбшэн хэлсээ ёһотой гэжэ эндэхи шэнжэлэгшэд тухайлна.

Сальвадорой түрүү үзэлтэн хэһээлтэдэ ороно

САН-ХОСЕ. (ТАСС). Орон соогоо демократическа хубилалта бэелүүлхын түлөө тэмсэгшэ түрүү үзэлтэнэй тэмсэлые хүсөөр дараха гэһэн хэһээлтын ба терророй политика Сальвадорой засагаархид бэелүүлнэ. Политическэ шалтагаанаар хаагдаһан хүнүүдые хэрзэгы шэрүүнээр тамална.

Христьянско-демократическа партиин түлөөлэгшэ, студентнүүдэй хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэ Хорхе Касерес гэгшын сүүдэй үедэ хүнүүдые тамалһан баримтанууд тодорбо. Энээнэй урдахи асуултануудай үедэ хэлэһэнээ гэдэргэнь абанаб, яахадааб гэхэдэ, айхабтар ехээр зобоожо, ухаасмни балартуулжа байжа, үгыемни алдуулаа һэн гэжэ Касерес сүүд дээрэ мэдүүлбэ. Үнэхөөроо тиимыень медицинскэ комисси сүүд дээрэ баталба.

Политическэ партинуудай багтан ородог оппозициин нэгэдэмэл хүдэлөөндэхи түрүү үзэлтэнэй фронт ажалшадай эмхинүүд, багшанар ба студентнүүд засагаархидай хэрзэгы хэмжээнүүдые шууд буруушааба.

Угандада зэбсэгтэ тулалдаан болобо

КАМПАЛА. (ТАСС). Восстанида бодоһон зэбсэгтэ бүлэгүүд Джиджа, Морото гэжэ городуудтахи Угандын армиин гарнизонуудые июлиин 11 ба 12-то дободлһон байба. Тэрэ добтолгонь гэдэргэ сохигдоо. Угандын саг үргэлжын армиин 17 солдат буудалдаанай үедэ алуулба.

ИОРДАНИДА ЮУН БОЛОНОБ?

КАИР. (ТАСС). Иорданиин Баруун хойто зүгтэ, Аджлунай ба Джарашай райондо Иорданиин армиин олон сэрэг һүүлэй үдэрнүүдтэ сугларанхай гэжэ МЕН агентство мэдээсэнэ. Иорданиин армиин колоннонууд — ябган сэрэгүүд, танкнууд, бронетранспортернууд, артиллери — Ирбидһээ гаража, Палестинын партизан эмхинүүдэй байдаг газар шэглэн ошобо.

БЕЙРУТ. (ТАСС). Хойто Иорданиин хадалиг газарта, тэрэшэлэн Иордан мүрэнэй зүүн эрьедэхи тала газарта байрланги Палестинын партизануудай баазануудые Иорданиин сэрэгүүд июлиин 13-най үүр сайха үедэ шангаар добтолжо эхилбэ гэһэн мэдээсэл Палестинын нэгэдэмэл командовани толилбо. Иорданидахи партизануудай баазые орогүйгөөр үгы хэхэ зорилготойгоор тэрэ добтолгоёо эхилбэ гэжэ мэдээсэл соонь тэмдэглэгдэнэ. Партизанууд Иорданиин сэрэгүүдэй добтолгодо үсэд шангаар эсэргүүсэнэ.

Палестинын араб арадай эрхэ хамгаалхын түлөө

КАИР. (ТАСС). Палестинын национальна соведэй юһэдэхи сесси ОАР-ай нииcлэл хотодо боложо дүүрэбэ.

Эсэргүүсэлгын Палестинын хүдэлөөнэй гол бүхы эмхинүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн политическэ дээдэ хүтэлбэрилгэ байгуулха тухай шиидхэбэри сесси дээрэ гаргагдаба. «Палестинын араб зоной национальна нэгэдэл туйлаха зам дээрэхи шухала алхам» гэжэ тэрэ сессиие Палестинын национальна соведэй түрүүлэгшэ Халед Фахум нэрлэһэн байба. Палестинын араб зоной хуулита эрхэ дэмжэһэн тэмсэлээ шангадхахыень араб оронуудые тэрэ сесси уряалба.

Шэнэ добтолго түхеэрэгдэнэ

ДАКАР. (ТАСС). Гвинейн республикада эсэргүү зэбсэгтэ шэнэ добтолгын бэлдэгдэжэ байһан тухай мэдээсэл Гвинейн правительствын гарта оробо гээд Конакриин радио мэдээсэбэ.

Португалиин колонизаторнуудай хажуугаар Гвинейдэ эсэргүү энэ шэнэ үгэсэлгэдэ Баруун Германидахи зарим этэгээдүүд хабаадалсана гээд Конакриин радиогой мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

Алуулһан ушар шалгагдаха

ЛОНДОН. (ТАСС). Лондондерриин (Хойто Ирланди) хоёр хүниие Англиин солдадуудай алаһан ушар ниитэ зоной талаһаа ерэхэ неделидэ шалгагдахань. Англиин парламентын общинануудай палатын гэшүүнээр Ольстерһоо һунгагдаһан Бернаддета Девлин пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, энээн тухай мэдээсэбэ.

Лондондерриин ажаһуугшад—Симус Кьюсак, Дезмнод Битти гэгшэд «буу зэбсэг барижа ябаһан дээрэһээ» буудуулһан байгаа гээд Хойто Ирландидахи Англиин армиин командовани мэдүүлбэ. Гэбэшье олон тоото гэршэнэр тэрэ мэдүүлгыень гол таһа арсана. Тэрэ хоёрой алуулһаниинь городой зоной дура гутаажа, хоёр сэрэгүүдэй хоорондо дахин тулалдаа үүсхэбэ.

«ПРАВДА БУРЯТИИ» МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Һуралсалай шэнэ жэлдэ һайнаар бэлэдхэхэ» гэһэн түрүү бэшэг. «Республикын ажалай алхам» гэһэн гаршаг доро информацинууд. Ургасын хойноһоо харууһалха тухай корреспонденци.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Түсэб дүүргэхын тула» гэжэ В. Озеровой статья. Хэблэлэй шэнжэлэл. Редакцида ерэһэн бэшэгүүд.

Гурбадахи хуудаһанда: «Буряадта нефть бии гү?» гэһэн В. Ерховой статья. Эрдэм наукын шэнэ һонин. Хилын саанаһаа абтаһан ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: нютагай нютагай һонин. ТАСС-ай материалнууд. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

МОСКВА ХАРУУЛНА: 16.00 — орон доторхи һонин. 16.05 — һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 16.30 — «Два Леонида-два» гэһэн уран һайханай телевизионно фильм. 17.40 — «Уран зохёолшын трибуна» гэлэн дамжуулга. 18.05 — Ленинградай Пушкинай нэрэмжэтэ гүрэнэй академическэ драмын театрай зүжэг. 20.15 — орон доторхи һонин. 20.30 — «Эфир соо «Залуушуул» гэһэн дамжуулга. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 22.00 — телепанорама. 22.20 — концерт. 22.50 — «Хүгжэмтэй уулзалга» гэһэн дамжуулга. МОСКВА ХАРУУЛНА: 23.30 — СССР-эй арадуудай V спартакиадын нээлгэдэ зорюулагдаһан дамжуулга. Энээнэй удаа ЦСКА — «Динамо» (Киев) командануудай наадан харуулагдаха.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Н-02468. Заказ № 1006.